

Ginkim kalbą, žemę, jos būdą!
Stokim | darbą kaip milžinai!
Laimina Dievas sąjamą grūdą,
Laimina vaisty: gema šimtai.

Malronis

GARSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Nors mūsų, vyrų, nedaugel yra,
Tačiau tvirti mes, jei rūs vienybė,
| darbą stokim vyras | vyrą,
Sujungtos rankos suteiks stiprybę.

Malronis

Nr. 3

KOVAS — MARCH 1982

Vol. 65

ESAM IŠTIKIMI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBEI

Lietuvos atstovo dr. S.A. Bačklo žodis | Lietuvą, perduotas per Radio Liberty Vasario 16-osios proga

Brangūs Tautiečiai,

Lietuvos pasiuntinybės ir savo vardu nuoširdžiai jus sveikinu Vasario 16-osios dieną.

Kiekvienas žmogus, kiekviena tauta trokšta laisvės, kovoja dėl jos ir nori savarankiškai tvarkytis, pasirinkti valdymosi lytį laisvai tokią, kokios nori.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimas 1918 vasario 16 Vilniuje buvo didingas laisvės ir nepriklausomybės troškimo aktas. Jo signatarai ir visa lietuvių tauta su dideliu ryžtu ir patvarumu siekė Lietuvos nepriklausomybę įgyvendinti. Per visų pasiūlymus, aukas ir savanorių karių kovas tai buvo realizuota. Lietuvos valstybė buvo atkurta, pripažinta nepriklausoma ir priimta į Tautų Sąjungą. Šis pripažinimas tebegalioja ir dabar. Lietuvos vardas, palyginus su 1918 metais, dabar yra plačiau žinomas ir minimas visame pasaulyje, dažnai ir tarptautiniuose forumuose, kaip Jungtinių Tautų institucijų posėdžiuose ar Helsinkio baigiamojo akto apžvalgos konferencijose. Tai yra dėl to, kad didžiosios Vakarų valstybės — JAV, Didžioji Britanija, Prancūzija, Vakarų Vokietija, taip pat Vatikanas ir eilė kitų valstybių nepripažįsta prievartinio Lietuvos ir jos kaimynių Latvijos ir Estijos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Šiuo požiūriu svarbų vaidmenį turi mūsų krašte vedama ryžtinga kova dėl pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių bei gauramos Vakaruose žinios iš Lietuvoje leidžiamos pagrindinio spaudos.

Lietuvių ištikimybė Lietuvos nepriklausomybei yra visur tvirta ir gražiai reiškiasi. Vakaruose gyvenę lietuviai ypačiai jautriai pergyvena Vilniaus lietuvių patriotiško jaunimo mintis, paskelbtas 1918 metais Vasario 16-osios proga Lietuvos pagrindinio leidinyje, Aušros 26 numeryje. Būtent:

"Mūsų Tėvynės Lietuvos valstybinė nepriklausomybė gyva mūsų širdyse! Lietuvos laisvės idėja dega mūsų protai! Mes, besibaigiančio XX-jo kosmoso ir atomo amžiaus vaikai — gimėme vergijoje." ... "Minėdami šią didžią datą, lenkiame galvas tiems, kurie padėjo pagrindus Nepriklausomybei, žuvo už Tėvynės laisvę." ... "Rusiškieji okupantai sutrypė valstybės suverenumą, bet nepajėgė išrauti iš mūsų sielos laisvės jausmo, nepriklausomos Lietuvos atkūrimo troškimo."

NAUJA VLIKO VALDYBA

Š.m. vasario 20 Chicagoj įvyksiamame Vliko tarybos posėdyje Vliko valdybos pirmininkas dr. K. Bobelis pristatė naują Vliko valdybą trejų metų kadencijai. Ją sudaro: dr. Elena Armanienė, Jonas Daugėla, inž. Liūtas Grinius, inž. Vytautas Jokūbaitis, dr. Kostas Jurgėla, dr. Domas Krivickas, dr. Jonas Stiklorius, dr. Jokūbas Stukas ir Nijolė Vaitiekūnienė. Vliko-Eltos įstaigos vedėja — Margarita Samatienė.

Naujoji valdyba buvo Vliko tarybos patvirtinta vienuolika balsų, trim susilaukusi. Valdyba pareigomis pasiskirstys kovo 13 Washingtonje įvykstančiame Vliko posėdyje.

Mūsų idealas yra visos lietuvių tautos idealas."

Lenkijos įvykiai ir Vakarų valstybių reakcija dėl jų primins ir mūsų likimą. Kaip žinome, JAV ir kitos Vakarų valstybės insituoja energingai, kad Sovietų Sąjunga ir Lenkija laikytųsi Helsinkio aktu duotų pasiūlymų ir suprastų, jog prievarta, jėga ir represijomis negalės jos užgniaužti žmonių laisvės troškimo. Tikėkimės, kad ta Vakarų valstybių laikysena, labai remiama pasaulinės viešosios opinijos, privers Maskvą susimąstyti.

Vakarų pasauliui šiandieną žinoma, kad lietuviai nesiliauja protestuoti prieš priemones, kuriomis Lietuvos okupantas siekia panaikinti lietuvių tautos kultūrinius savitumus, tradicijas ir kiekvieną tautinio gyvastingumo ženklą bei prievarta įvesti rusų kalbą.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

Lietuvos nepriklausomybės atstovų rūmuose

JAV atstovų rūmuose, Washingtone, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas įvyko vasario 23. Kun. Viktoras Rimšelis buvo pakviestas sukalbėti invokaciją. Prieš tai atstovų rūmų pirmininkas pateikė kun. V. Rimšelio pagrindines biografines žinias, pažymėdamas ir jo spaudos darbus. Savo invokacijoje kun. V. Rimšelis prašė Viešpatį, kad atkreiptų dėmesį į tautas, kurios yra persekiojamos ir kenčia kūnu ir dvasia.

Atstovų rūmuose Lietuvos nepriklausomybės minėjimą organizavo kongresmanas Frank Annunzio. Jis iš anksto kreipėsi raštu į kongresmanus, paskatindamas juos savo pareiškimais minėjime dalyvauti. Savo kalboje kongresmanas Annunzio išskėlė lietuvių tautos ryžtingumą, siekiant atgauti nepriklausomybę. Išskėlė Lietuvos laimėjimus nepriklausomybės laikotarpy, pagyrė lietuvių sumanumą, demokratijos pamėgimą. Pabrėžė, kad Lietuvos nepriklausomybė buvo išplešta Stalino raudonosios armijos. Laisvės gynėjai buvo įkalinti, deportuoti. Išryškino, kaip Madrido konferencijoje ir kitomis progomis JAV gina lietuvių teisę į laisvę. Priminė Amerikos Lietuvių Tarybos pastangas laisvinimo srity. Pažymėjo kongresmanų laisvą Brežnevui, reikalaujant, kad būtų išlaisvintas Vytautas Skuodis. Reikė viltį, kad netrukus Lietuvos nepriklausomybė bus atstatyta.

Panašias mintis pareiškė ir kongresmanas J. Moakley (Mass.) Kongr. Annunzio prašymu, Lietuvos nepriklausomybės minėjimas tęsis penkis dienas ir savo pareiškimus turės progos padaryti daugelis kongresmanų. Iki vasario 23 imtinai jau kalbėjo 53 kongresmanai.

Šiame atstovų rūmų posėdyje svečių suoluose dalyvavo dr. S. Bačkis, A. Petrutis, dr. L. Kriaučeliūnas, dr. J. Genys, R. Tričytė, inž. V. Naudžius, M. Samatienė, A. Vaičiulaitis, kun. J. Prunskis. Aplanke kongresmanų įstaigas, dr. L. Kriaučeliūnas,

Š. m. liepos 28 sukaks 60 metų, kai Jungtinės Amerikos Valstybės oficialiai pripažino Lietuvą, Latviją ir Estiją. Ir po šiai dienai JAV vyriausybė, kongresas ir tauta rodo mums didelį palankumą mūsų veikloje dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo. Visi lietuviai esame už tai labai dėkingi JAV vyriausybei ir tautai.

Malonu man pacituoti JAV valstybės sekretoriaus Alexander M. Haig, Jr. žodžius iš jo š.m. vasario 1 atsiųsto man laiško ryšium su Vasario Šešioliktąja. Jis rašo:

"Lietuvos Respublikos įkūrimas 1918 vasario 16 įkūnijo ir įprasmino Lietuvos įsipareigojimą laisvei ir laisvam tautos apsisprendimui. Lietuviai, kaip ir amerikiečiai, ir šiandieną tebėra pasiūlyti šioms pagrindiniams principams. Jungtinės Valstybės negali leisti, kad Lietuvos valstybinio integralumo pažeidimas būtų užmirštas. Todėl mūsų politika nepripažinti prievartinės Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą lieka tvirta, ir ji nesikeis.

Amerikiečių tauta, kaip lygiai jūs ir jūs tautiečiai, nepalaužiamai tiki į galutinį laisvės triumfą."

Lietuviai su atstovų rūmų pirmininku T. O'Neill prieš pradėdami Lietuvos nepriklausomybės minėjimą Washingtono vasario 23. Iš k.: kapelionas kun. J. D. Ford, J. Laučka, A. Vaičiulaitis, dr. J. Genys, M. Samatienė, kun. V. Rimšelis, T. O'Neill, R. Tričytė, A. Petrutis, dr. L. Kriaučeliūnas, dr. D. Krivickas.

veikla plečiama įvairių komisijų darbais. Valdybos posėdyje vasario 19 buvo sudarytos šios komisijos:

Sekretoriato: inž. Gr. Lazauskas (pirm.), I. Blinstrubienė ir kun. J. Prunskis.

Politinė: dr. K. Šidlauskas (pirm.), dr. L. Kriaučeliūnas ir adv. A. Domanskis.

Visuomeninė: dr. L. Kriaučeliūnas (pirm.), R. Tričytė ir P. Bučas.

Alto skyrių: T. Blinstrubas (pirm.), dr. V. Šimaitis, J. Lekas.

Finansų: M. Pranevičius (pirm.), P. Bučas, dr. J. Valaitis. Spaudos ir informacijos: kun. dr. J. Prunskis (pirm.), inž. Gr. Lazauskas, A. Adomėnas.

Teisių ir statuto: dr. J. Valaitis (pirm.), T. Blinstrubas, adv. A. Domanskis, inž. Gr. Lazauskas, J. Lekas, M. Pranevičius.

Namų administravimo: dr. V. Šimaitis (pirm.), inž. Gr. Lazauskas, I. Blinstrubienė.

Lietuva žemėlapyje

Freedom House Washingtono išleido sąrašus laisvų ir nelaisvų kraštų su atitinkamu žemėlapiu. Kadangi ten nėra reikiamai pažymėtas Lietuvos pavergimas, Alto pirm. dr. K. Šidlauskas parašė raštą Freedom House egzektvyvo direktoriui R. Sussman, kad šis reikalas būtų pataisytas.

Pritaria Solidarumo sąjūdžiui

Jungtinio Pabaltiečio Amerikiečių komiteto vadovybė paskelbė pareiškimą, kuriuo pritariama lenkų Solidarumo sąjūdžio laisvės, demokratijos, darbininkijos teisių gynimo pastangoms, kas žadina visų pabaltiečių viltis.

Amerikos Lietuvių Taryba

Paskirtos premijos už straipsnius apie Lietuvą

Jury komisija—inž. Gr. Lazauskas, dr. J. Valaitis ir Ant. Adomėnas—paskyrė Amerikos Lietuvių Tarybos premijas už straipsnius apie Lietuvą kitataučių spaudoje. Pirma premija, 500 dol., paskirta prof. V.S. Vardžiui, Norman, Oklahoma, antra premija, 300 dol., paskirta Gintei Damušytei, Woodhaven, N.Y., ir trečia premija, 200 dol., Aldonai Ryan, žurnalo "Vytis" vyr. redaktorei, Centerville, Ohio. Premijų mecenatas kun. J. Prunskis.

(nukelta | 2 psl.)

OKUPACIJA NĖRA GALUTINIS LIETUVOS KLAUSIMO SPRENDIMAS

Lietuvos diplomatinės šefo S. Lozoraičio žodis, pasakytas per radiją Nepriklausomybės šventės proga

Nepriklausomybės šventė — Vasario 16-oji — visados galioja visiems lietuviams, tiek sovietų okupuotoje Lietuvoje, tiek užsienyje.

Lietuvos valstybės atstatymas buvo paruoštas daugelio tautos kartų, kurios savo dvasioje išsaugoję tautines tradicijas, gimtąją kalbą, didingos senovės valstybinę idėją. Šitokiomis aplinkybėmis atgijo Lietuvos valstybė, niekam negrasindama ir turinti vieną tikslą: tautos gerovę bei pažangą.

Bet tai nesulaukė Maskvos bolševikinės vyriausybės. Ji tuojau puolė Lietuvą, siekdama sunaikinti jos nepriklausomybę ir įjungti ją į bolševikų valstybę. Tas pasikėsinimas buvo Lietuvos atremtas ir užbaigtas taikos sutartimi.

Toji sutartis buvo smurtu sulaužyta 1940 metais, Hitlerio ir Stalino susitarimu. Sovietai žiauriai puolė Lietuvą, ją okupavę ir surengę įprastą sovietams komediją: sovietinius rinkimus, kuriuose dalyvavo ir okupacinė kariuomenė.

Šitai buvo sudaryta vadina moji sovietinė Lietuvos respublika, kurioje po karo žuvo tūk-

tančiai patriotų partizanų ir kuriuos priespaudoje dar šiandien vargsta mūsų tauta ir kenčia Bažnyčia. Tačiau mes neprivalome manyti, kad tai galutinis Lietuvos klausimo sprendimas.

Smurtas tarptautiniuose santykiuose yra galimas tol, kol tarptautinė bendruomenė yra dezorganizuota, kaip dabar, kol neaišku, ar tai bendruomenė rūpi daugiau Sibiro dujų tiekimas Europai, ar Europos sutvarkymas civilizuočių žmonių priimtami dėsniai. Šiandien jau yra paaiškėję, jog nepakanka nei sutarčių, nei Jungtinių Tautų, nei Helsinkio ar Madrido pasitarimų, jei turima reikalo su sovietais, ignoruojančiais bet kuriuos teises ir moralės dėsnius. Tai įrodo ir paskutiniai įvykiai Lenkijoje ir Afganistane.

Šiandien, švenčiant Lietuvos nepriklausomybės šventę, aš širdingai sveikinu mūsų brolius ir seseris Lietuvoje, kviesdamas nenustoti vilties, kad mūsų kraštas atgaus nepriklausomybę. Ir lygiu būdu sveikinu užsienio lietuvius ir lietuves, veikiančius mūsų brangios tėvynės nepriklausomybei atstatyti.

DARIAUS IR GIRĖNO PAŠTO ŽENKLO REIKALU

1983 liepos mėnesį sueis 50 metų nuo mūsų tautos didvyrio Dariaus ir Girėno transatlantinio skridimo ir jų tragiško žuvimo. Ši svarbi sukaktis turės būti kuo iškilmingiau atžymėta.

Kadangi Steponas Darius ir Stasys Girėnas kartu buvo ir Amerikos piliečiai, tai Amerikos Lietuvių Taryba jau praėjusiais metais pradėjo žygius, kad JAV paštas išleistų specialų pašto ženklą šiam įvykiui atžymėti. Paprastai JAV pašto ženklų išleidimo planas yra sudaromas apie 18 mėnesių iš anksto. 1982 metų planas jau yra užpildytas, ir kaip tik šiais mėnesiais sudaromas planas 1983 metams.

Amerikos Lietuvių Taryba prašo visas Amerikos lietuvių

organizacijas ir draugijas Dariaus ir Girėno ženklo išleidimo reikalui kuo skubiau siųsti laiškus šiuo adresu:

The Honorable William F. Bolger, Postmaster General of the United States, Washington, D.C. 20260.

Laiškuose turėtų būti pabrėžta Dariaus ir Girėno žygio reikšmė Amerikai ir lietuvių tautai. Prašyti, kad JAV paštas tokį ženklą, skirtą jų žygiui paminėti, išleistų 1983 metais.

Jei kurios organizacijos pageidautų, Amerikos Lietuvių Taryba gali paruošti tokių laišku pavyzdžius. Labai svarbu, kad tokie laišukai į Washingtoną būtų kuo skubiau pasiųsti.

Amerikos Lietuvių Taryba

GARSAS

Publication No. (ISPS 214-320)

Published Monthly except July and August

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA

341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Tel. 827-1351

Second Class Postage Paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to:

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Subscription \$5.00 per year

Advertising Rates on Application

Raštas (straipsnius ir korespondencijas) redakcija tešuo savo nuožūra. Neapauzdintus raštus grąžina tik patioms autoriams prašant.

\$5.00 of insurance premium per year is applied to subscription of Garsas

KUN. DR. P. GAIDOS PAMINKLAS
ARKIVYSK. T. MATULIONIUI

Siemet sukanka 20 m. nuo arkivyskupo Teofiliaus Matulionio, Kaišiadorių vyskupijos ordinario, mirties. Kartu siemet suėjo ir 20 metų, kai vyskupas T. Matulionis pakeltas į arkivyskupus. Šių sukakčių išvakarėse pasirodė kun. dr. Prano Gaidos, "Tėviškės Žiburių" redaktoriaus, paruoštas stambus biografinis veikalas: "Nemarus mirtingasis: arkivyskupas Teofilius Matulionis".

Knyga skaitoma labai lengvai. Atvėręs pirmą puslapį, nenori su ja skintis. Autorius rašo, akivaizdžiai matyti, su didele meile ir pagarba vyskupui kankiniui, beveik 16 metų kentėjusiam paniekiniam ir fizinis vargus bolševikų kalėjimuose ir lageriuose. Knygos pirmoje dalyje autorius sudėję šiuos skyrius: Tėviškės aplinkoje, Kunigo kelias, Vyskupo erskėčiai ir džiaugsmai, Kaišiadorių vyskupijos ordinarius, Vėl sovietiniuose kalėjimuose, Tremtinys savo tėviškėje. Antroje dalyje skelbiami kitautei ir lietuvių spaudos balsai apie vyskupą, daugelio liudininkų atsiminimai bei pasakymai, o trečioje dalyje — parinkti vyskupo Matulionio laiški kunigams, giminėms, pažįstamiems. Užsklandoje — kun. Gaidos žvilgsnis į arkivyskupo Matulionio asmenį ir jo nueitąjį kelią.

Jaunystės įkarštis

Štai bent keletas duomenų iš vysk. Matulionio gyvenimo, pavaizduoto kun. Gaidos veikalais.

Teofilius Matulionis gimė 1873 birželio 22 Kuduriškio vienkiumyje, Aluntos parapijoje. Anksti vaikystėje neteko motinos. Augo pamotės globojamas didelėje šeimoje. Iš pat mažens labai troško mokytis. Tėvas vertino savo vaikų siekimus. Jis pardavė savo ūkį ir nuomojo svetimųjų ūkius, kad galėtų vaikus leisti į mokyklą.

Teofilius mokėsi Daugpilio realinėje mokykloje. Iš ten norėjo stoti į Vilniaus kunigų seminariją, bet negalėjo jona patekti, nes Daugpilyje nemokyta lotynų kalbos. Tada pasirinko Petrapiolio seminariją. Ten vieną kursą baigęs Matulionis suabejojo, ar turįs pašaukimą kunigystėn. Išstojęs iš seminarijos ir grįžęs gimnazijon. Gavęs abiturą, apsisprendė, kad kunigystė jam aukščiausias tikslas.

Grįžęs į Petrapiolio seminariją ir, ją baigęs, Teofilius Matulionis į kunigus buvo išventintas 1900 kovo 7.

Būdamas Petrapiolio-Mohilevo arkivyskupijos kunigas, Matulionis netrukus pradėjo sielovados darbą Latgalijoje. Ten jam teko patarnauti lietuviams, latviams ir lenkams. Būdo švelnumu ir draugiškumu patraukė parapiečius. Greit tapo Bikavos parapijos klebonu. Rūpinosi ne tik dvasine žmonių gerove. Padidino ir išpuošė parapijos bažnyčią. Iš parapijos vadovavimo turėjo pasitraukti už kelerių metų, susidūręs su cariniais įsakais, draudusiais katalikų kunigui krikščionių religiniai mišrios šeimoms kūdiki. Už vieną katalikės motinos ir stačiatikio tėvo kūdikio pakrikštijimą kun. Matulionis nubaustas 50 rublių ir atleistas iš pareigų.

Tada jam pasiūlyta persikelti Petrapiolį. Paskirtas Šv. Kotrynos parapijos vikaru ir drauge naujos parapijos — Šv. Jėzaus

Širdies — organizatorium. Bolševikų revoliucija jį užklupo Petrapioly. Nepaisydamas trukdymų, nesitraukė iš savo pareigų, uoliai tarnaudamas tikintiesiems ir rūpindamasis ypač darbininkų reikalais. Greit bolševikai uždarė jo vadovautos Šv. Jėzaus Širdies parapijos bažnyčią. Iš tikrųjų jie uždarė visas bažnyčias Petrapiolyje, tačiau jų kunigai mišias laikydavo savo ar kitų asmenų butuose. Susilaukta griežtos reakcijos. Laikė mišias ir Matulionis, kol buvo suimtas.

Sovietų teroro auka

Maskvoje suruoštas teismas kunigams. Teisti vyskupas Ciepiliakas, prelatas Konstantinas Budkevičius, kun. Matulionis, kun. Pranckietis ir dar keli kiti kunigai, daugiausiai lenkai. Kun. Matulionis, kaip rašo kun. Gaida, teisme pripažino mokęs vaikus tikybos savo bute ir aukojęs mišias savo ir kitų butuose. Prokuroras teigė, kad, neturint leidimo, neleistina mišių laikyti. Todėl jis reikalavo griežtų bausmių teisiamiesiems. Teismas nepasūkytė. 1923 kovo 25 vyskupui Ciepiliakui ir prelatui Budkevičiui paskyrė mirties bausmę, keliems po dešimtį metų, o Matulioniui ir Pranckietiiui po trejus metus.

Prelatas Budkevičius sušaudytas 1923 m. Didžiojo Šeštadienio naktį, o vyskupas Ciepiliakas uždarytas vienuteje. Bolševikai padūgo pasaulio viešosios nuomonės ir vyskupo nesužadė. Kitais metais Ciepiliakas išstremtas iš Sovietų Sąjungos. Kun. Matulionis tuoj išsiųstas į Sokolnikų pataisos namus.

Petrapioly tikintieji darbininkai netylėjo. Jie rašė prašymus ir kalėjimų administracijai, ir Kalininui, tada aukščiausiajai valstybės pareigūnui, prašydami paleisti jų kunigus. Kun. Matulionio parapiečiai rašė, kad jų klebonas niekada neužsiėmė politika.

Kun. T. Matulionis pagaliau buvo paleistas 1925 vasario 25, išbuvęs sovietiniuose kalėjimuose 2 metus ir 15 dienų. Atvykęs vėl į Petrapiolį, kun. Matulionis tuoj skubėjo į jo širdžiai artimą sielovados tarnybą. Dėl kunigų trūkumo, tada jis aptarnavo septynias bažnyčias ir dar kartais išvykdavo į Pskovą ir Novgorodą. Tikintieji, daugiausia paprasti darbininkai, noriai sudėdavo dideles mokesčių sumas, kurias bolševikinė valdžia apkraudavo religines bendruomenes.

Kun. Matulionis tada apaštalaivo iki 1929 lapkričio 25, visą laiką atsidavęs tikinčiųjų darbininkų dvasiniam aptarnavimui ir jų medžiaginei gerovei.

Slaptas vyskupas

Kun. T. Matulionio pasišventimas tikinčiųjų gerovei buvo gerai žinomas jo tiesioginiams vyresniesiems. Vatikanas apie tai irgi žinojo. Norėdamas išlikti tikintiesiems santvarkos Rusijoje tęstinumą, Vatikanas parinko tris kunigus kandidatais į vyskupus. Tarp jų buvo ir T. Matulionis. Jis slaptai konsekruotas 1929 vasario 9 Petrapiolyje-Leningrade. Dviejų liudininkų tarpe buvo ir kun. Augustinas Pranckietis, vėliau drauge su Matulioniu kentęs lageriuose. Matulionis tada paskirtas Petrapiolio srities vyskupu koadju-

torium su paveldėjimo teise.

Slaptai vyskupo pasireigas Matulionis galėjo eiti apie 9 mėnesius. 1929 lapkričio 25 jis vėl suimtas, jam pakartotinai atsisakius pranešinti slaptai policijai (saugumiečiams) apie kitus kunigus ir parapiečius.

Išlaikytas Leningrado kalėjime beveik ištisus metus po daugybės tardymų Matulionis susilaukė pranešimo, kad jis siunčiamas dešimčiai metų į Baltosios jūros Solovkų salas. Solovkose Matulionis atsirado tik 1930 gruodžio 8. Ten jis iš pradžių pateko prie lengvesnių darbų, nes jaunesni kaliniai kunigai pasiimdavo sunkesnius. Tačiau įvyko išdavimas. Matulionis buvo grąžintas į Leningrado kalėjimą, į baudžiamąjį izoliatorių, o iš ten buvo išvežtas į šiaurę sunkiems miškų darbams, prie Ladogos ežero. Ten su kalinio uniforma, vyžotom kojom, per pečius persimetę virvę kaliniai vilkdavo malakas rogemis. Teko Matulioniui ir ant savo pečių nešti medžius, kurie pragauždavo nugarą, pečius. Atlukdytus raštus reikėjo vilkti iš jūros, o išvilktus susikinkyti keliems ir vežti juos 2-3 kilometrus. "Nuo to pasidariau invalidas", — rašė Matulionis savo atsiminimuose, kuriuos savo veikale cituoja Gaida.

Grįžta į Lietuvą

1933 metais įvyko derybos tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos dėl apsikaitimo kaliniams. Maskva norėjo išlaisvinti Lietuvos kalintus komunistus, nutestus už priešvalstybinę veiklą, siekusių jėga sunaikinti nepriklausomybę. Maskva sutiko išleisti 17 lietuvių kalinių mainais už 24 komunistus, tarp kurių buvo ir Antanas Sniečkus. Tarp sutartų išleisti iš Rusijos buvo ir kun. Matulionis.

Tada nei Rusijoje, nei Lietuvoje nežinota, kad jis vyskupas. Kai į Maskvą atgabentam Matulioniui kalėjimo viršininkai pranešė, kad jis bus siunčiamas į Lietuvą, Matulionis iš pradžių atsisakė laisvės, pasakydamas, kad jo vieta tarp jo parapiečių Leningrade.

Lietuvą Matulionis ir kiti išlaisvinti kaliniai pasiekė 1933 spalio 19. Apie Matulionio vyskupystę sužinota tik sovietiniam

(nukelta į 3 psl.)

Šv. Tėvas priima iš Paryžiaus atostogom atvykusią Ričardo Bačkio šeimą. Dešinėje — brolis, prel. Audrys, toliau Ričardo žmona Živilė, trys sūnūs ir dukrelė.

AMERIKOS LIETUVIŲ
TARYBA INFORMUOJA (atkelta iš 1 psl.)Per radiją ir televiziją
apie Lietuvą

Vasario 16 d. proga amerikiečių radijo stotys Chicagoje WBEZ, WCEV ir WOPA bei kabelio būdu veikianti Metro Vision televizija ir Chicagoje WMAQ televizija-kanalas 5 (vasario 14 ir 16 d.) davė programą apie Lietuvą. Tuo pasirūpino Amerikos Lietuvių Taryba.

60 m. kai JAV pripažino Lietuvą
de jure

Jungtinės Amerikos Valstybės Lietuvą, Latviją ir Estiją pripažino de jure 1922 m., taigi šiemet sueina 60 m. sukaktis. Šis klausimas buvo svarstytas Jungtinio Pabaltiečių Amerikiečių Komiteto Washingtono posėdyje, įvykusiame vasario 6 d. Sutarta visų trijų tautų vardu suruošti šios sukakties minėjimą Washingtono, pakviečiant vyriausybės narius, kongreso atstovus ir kitus įtakingus Washingtono žmones. Pabaltiečių ko-

miteto posėdžio metu išklaupti pirmininko ir kitų pareigūnų pranešimai, aptarti ateities veiklos planai, priimtas biudžetas, nuspręsta sustiprinti akciją dėl rezoliucijos Kongrese laisvės kovotojų reikalui. Pabaltiečių komiteto pirmininkauja kiekvienus metus kitos tautybės žmogus. Nuo šio posėdžio pirmininkavimą perėmė latvis J. Riekstins. Posėdyje dalyvavo iš Chicagoje nuvykęs ALTO pirmininkas dr. K. Sidlauskas.

Serbai užtaria Skuodį

JAV serbų tautinio komiteto veikėjas, Centro-Rytų Europos draugystės pirmininkas G.M. Radojevich kreipėsi į Valstybės departamentą, prašydamas padėti išlaisvinti V. Skuodį. Atsiliepdamas į tą prašymą, valstybės sekretoriaus pavaduotojas Dean E. Fisher atsiantė raštą, kuriuo parodė susirūpinimą V. Skuodžio likimu ir pranešė, kad Valstybės sekretorius Skuodžio reikalą laiko svarbiu ir kad tas klausimas yra JAV ir Sovietų Sąjungos pasitarimų programoje.

ALTO valdybos posėdis

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba vasario 19 d. savo būstinėje Chicagoje buvo susaūkusios posėdį. Jame dalyvavo ir garbės pirmininkas skatinančią praktiškai pleski veiklą. ALTO pirm. dr. K. Sidlauskas papasakojo apie Vašingtono įvykusį Jungtinio Pabaltiečių Amerikiečių komiteto posėdį. Komiteto veikla gyva. Siekiama įtraukti jaunimą ir bus priimami internai vasaros darbai. Latviai yra įsteigę savo studijų centrą Kalamazoo, kuriam jie turėjo sutelkti ketvirtį milijono dolerių ir kur yra 18-kai studentų bendrabutis. Panašūs latvių studijų centras yra ir Muenstery. Latvių pastangas paremdamas, net Lenkų kongresas ty studijų reikalams paaūkojo 1000 dol. Estai pasiryžo išleisti savo tautos istoriją anglų kalba, net 10 tomų. Jie taipgi 1983 m. ruošia savo didelį festivalį.

Posėdyje dalyvavęs iš Vašingtono atvykęs dr. J. Genys priminė, kad JAV pripažino Lietuvą de jure 1922 m. liepos 28 d. Tą dieną Jungtinis Pabaltiečių Amerikiečių Komitetas planuoja suruošti priėmimą JAV valdžios žmonėms ir kongreso nariams bei kitiems įtakingiesiems pareigūnams. Jungt. Pabaltiečių Komitetui reikalinga sekretorė, iškoma kandidatė.

Išrinkti inž. Gr. Lazauskas, dr. J. Valaitis ir dr. K. Jurgėla į komitetą Lietuvos pasiuntinybės rūmų remonto reikalams. Jie drauge su Liet. Bendruomenės atstovais inž. V. Izbičku, p. Kontautiene ir L. Kojeliu, pirmininkaujant dr. J. Geniui,

organizuos remonto lėšas ir vadovaus kitiems su tuo susijusiems reikalams.

Apgailestauta, kad kai kuriuose Freedom House išleistuose žemėlapiuose reikiama neatžymima Lietuva. Reikės bandyti per darbininkų unijas paveikti į jų finansuojamą Freedom House.

Kun. J. Prunskis painformavo apie pasitarimus su Clevelando Lietuvių Tarybos vadovybe, kuri pageidavo, kad būtų organizuojama teisinė pagalba dabar kai kuriems lietuviams keliamose bylose, kur daug šališkumo. Perdavė ir kitus klevlandiškų pageidavimus.

Posėdyje dalyvavusiam naujam valdybos nariui adv. A. Domanskiui įteikta L. Šimučio knyga "Amerikos Lietuvių Taryba", su valdybos narių parašais.

Be suminėtyjų, posėdyje dalyvavo T. Blinstrubas, dr. L. Kriaučeliūnas, dr. V. Šimaitis, inž. Gr. Lazauskas, P. Bučas, J. Leikas, inž. V. Naudžius, R. Tričytė, I. Blinstrubienė.

Ukrainiečių šventė

Ukrainiečiai sausio 24 d. St. Nicolas salėje, Chicagoje, minėjo savo nepriklausomybės paskelbimo 64-tas metines. Pagrindinis kalbėtojas buvo Ukrainos vyriausybės egzileje viceprezidentas prof. dr. N. Stepanenko. Chicagoje ukrainiečiams vadovauja dr. M. Charkewych. Minėjime Amerikos Lietuvių Tarybai atstovavo kun. J. Prunskis.

Washingtono pareigūnas
Chicagoje

Naujasis Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Žmogaus teisių klausimams — Elliott Abrams sausio 20 d. Chicago miesto centre turėjo pranešimą įvairioms tautinėms grupėms. Išryškino, kaip J. A. Valstybių vyriausybė stengiasi, padėti už geležinės uždangos esantiems žmogaus teisių sąjūdžio nariams, kurie susilaukia represijų iš komunistinių vyriausybių. Iš lietuvių šiame pasitarime dalyvavo ALTO atstovas kun. J. Prunskis, turėjęs progos išskirti kai kuriuos lietuviams rūpimus klausimus.

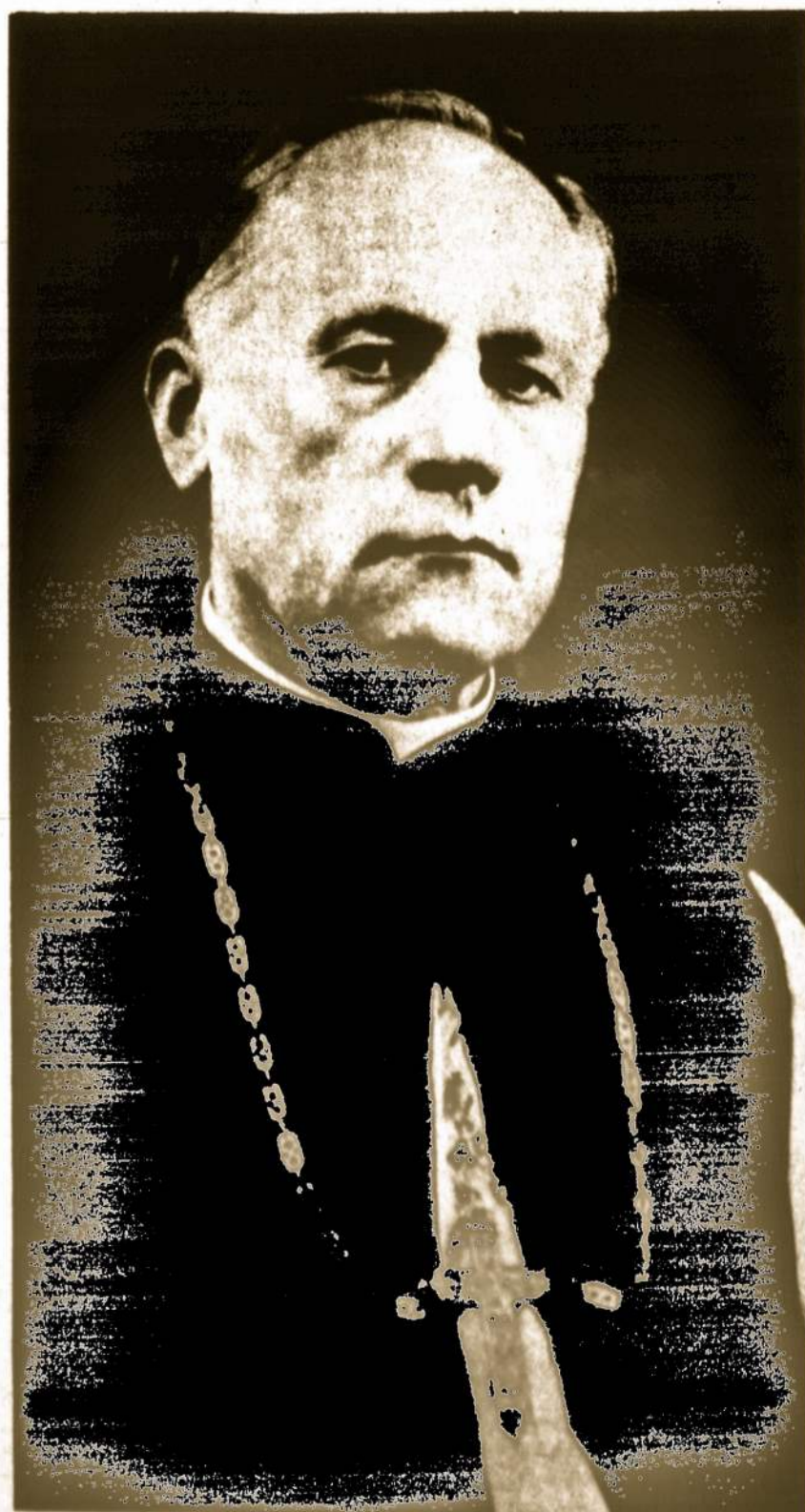
Radijo programa Vasario 16-tai

Lietuvių ir anglų kalbomis Amerikos Lietuvių Taryba paruošė įkalbėtas juosteles Vasario 16 d. radijo programoms. Lietuviškai įkalbėjo dr. K. Sidlauskas ir dr. K. Eringis, angliškai — dr. J. Valaitis ir A. Adomėnas. Šios paruoštos programos perteiktos įvairioms radijo stotims Chicagoje, So. Bostone, Brocktone, Hot Springs, Detroite, Racine, Hartforde, Watchung, N.J., New Yorke ir kitur.

Studentų atstovai ALTE

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga į Amerikos Lietuvių Tarybą nominavo savo narius Ramunę Tričytę, Svaidnę Kerelytę ir Joną Bobelį.

ALT INFORMACIJA

Arkivysk. T. Matulionis

ŠV. KAZIMIERO KOPLYČIOJE

ANGELAI,
KARALIAI
IR
SAULĖS
SPINDULIAI

Šv. Kazimieras, lietuvių liaudies medžio raizūnys. Detale.

buvo 1636 rugpjūčio 14. Šventojo relikvijos buvo nešamos gatvėmis, kurios buvo vainikuotos, papuoštos vartais. Šventojo vėliavą nešė pakaitais Lietuvos didikai ir senatoriai. Dalyvavo ir pats karalius Zigmantas Vaza su savo sūnumi ir seserimi.

Šventojo karstą tada atnešė ir padėjo jo vardo koplyčioje prie katedros. Tada popiežius Urbanas VIII šv. Kazimierą paskelbė Lietuvos globėju. Jau anksčiau Lietuvos globėjai buvo šv. Jurgis ir šv. Mikalojus. 1602 metais Vilniaus vyskupijos sinodas buvo paskelbęs Lietuvos globėju šv. Kazimierą. Dabar popiežiaus raštu jis buvo iškeltas į pirmąją vietą.

Užėkime į koplyčią

Koplyčią pastatė žymus architektas Dankoers. Ją išpuošė italai dailininkai, skulptoriai. Sienos išklotos marmuru, sonuose dvi didelės Del Benės nutapytos freskos. Viena vaizduoja šventojo karsto atidarymą, kita mergaitės pagijimą prie karsto.

Sonuose yra sidabrinės dviejų karalių statulos. Nepaprastai graži sakykla — ant erelio sparnų iškyla lyg koks tulpės žiedas, lyg taurė — pati sakykla.

Cia visas dėmesys sutelktas į altorių. Jis baltas. Marija šypsoi ir priima šventojo karstą. Karstas sidabrinis, papuoštas karalaidžio karūna, girlandomis, ereliais. O aplinkui angelukai tik skraidė ir džiaugiasi. Aukštai du angelukai laiko Lietuvos didžiojo kunigaikščio karūną.

Koplyčia turi kupolą. Pro ją plūsta saulės spinduliai, rūsta ir pro langus. Čia šviesu, ramu. Čia daug kas užėdavo ir pasimelsti, pabūti šventojo palaimintojo artumoje. Užėdavo kiti ir padraugauti su ta senove, kuri čia taip pagarbiai išsaugota.

Bet dabar juk nerasi šventojo toje koplyčioje. Jis iškeltas į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią Antakalny. Ne pirmą kartą jo palaikai iškeliami iš jo koplyčios. Pirmą kartą jie buvo išvežti ir paslėpti, kai 1655 čia įsiveržė rusų kariuomenė. Buvo išgabenti ir paslėpti, kai ėjo švedų karai 18 amžiaus pradžioje. Paskui jis vėl grįžo į savo koplyčią. Ateis laikas, kada šventasis vėl bus savo istorinėje koplyčioje ir savo garbėje. (p.j.)

Šonuose yra sidabrinės dviejų karalių statulos. Nepaprastai graži sakykla — ant erelio sparnų iškyla lyg koks tulpės žiedas,

traukiniui atvažiavus į Latvijos pasienį. Ten kalinius sutikęs Rygos vyskupas sufraganas Juozapas Rancans pranešė apie Matulionio buvimą vyskupu ir uždėjo jam savo vyskupišką kepuraitę.

Lietuvos geležinkelio stotyse buvę kaliniai pasitiktai su didžiausiu džiaugsmu. Vysk. Matulionis į sveikinimus atsakydavo ramiai, nerodydamas pagiežos savo buvusiesiems persekiojtojams. Kun. Gaida savo veikale išsamiai aprašo šiltą vysk. Matulionio sutikimą Lietuvoje 1933 spalio mėnesį.

Romoje ir Amerikoje Kiek fiziškai atsigavęs, Matulionis 1934 metų pradžioje atvyko į Romą padėkoti Šv. Tėvui už jam parodytą pasitikėjimą ir rūpinimąsi kaliniais. Matulionio ir Pijaus XI-ojo susitikimas, kaip rašo Gaida, buvo jaudinantis. Vyskupu priklaupus pasisveikinti, Šv. Tėvas jį pakėlė, atsiklaupė pats ir tarė: "Esi kankinys. Privalai pirmas mane palaiminti." Tik gavęs Matulionio palaiminimą, Šv. Tėvas leido vyskupu pasisveikinti su juo kaip popiežium. Viešėdamas Romoje pas tėvus marijonus,

Statoma nauja koplyčia Dabar naujam šventajam reikėjo saugaus kempelio. Kadangi jis buvo iš karališkos giminės, tai tuo pasirūpino karališkoji šeima.

Nauja koplyčia buvo pradėta tuoj po 1604 metų iškilmų. Darbai užtruko ilgokai. Baigė tik 1636. Tada vėl surengtos didžiausios iškilmės — šventojo karaličia palaikų perkėlimas į jo vardo koplyčią. Tos iškilmės

Atidarius karstą, prie jo galvos rasta jo pamėgta giesmė į Mariją — Omni die, dic Mariae.

Laikiniai karaličia karstas buvo padėtas Goštautų ir Katkevičių koplyčioje.

Iškilmės prieš 390 metų Tuo metu baigėsi karaličia kanonizacijos byla. Vilniaus kapitula 1603 metais į Romą pasiuntė savo kanauninką. Šis iš popiežiaus Klemenso VIII gavo raštą — breve, kad šv. Kazimieras skelbiamas šventuoju. Gavo ir šventojo vėliavą.

Kanauninkas iš Romos tuoj negrįžo, nes artėjo žiema. Žiemą keliauti buvo kur kas sunkiau, nei vasarą. Tąsyk iš Romos iki Vilniaus arkliais reikėjo keliauti daugiau nei mėnesį laiko.

Į Vilnių kanauninkas grįžo tik 1604 ankstyvą pavasarį, grįžo su didelėmis dovanomis ir geromis žiniomis — šv. Kazimieras perkėlimas į altoriaus garbę.

Vilniui tai buvo didžiausio džiaugsmo šventė. Ir šventė jie tris dienas. Tai buvo 1604 gegužės 10, 11 ir 12.

Šv. Kazimiero koplyčios kempelis, kairėje nuo šventojo altoriaus. Karaličia sidabrinės statulos. Dešinėje Aleksandras Didysis Lietuvos kunigaikštis. Labai originali sakykla — ant erelio sparnų pastatyta taurė. Kairėje kabo amžinoji lemplė. Šv. Kazimiero koplyčia turėjo atskirą nuo katedros ančiną lemplę.

Šv. Kazimiero koplyčios kempelis, kairėje nuo šventojo altoriaus. Karaličia sidabrinės statulos. Dešinėje Aleksandras Didysis Lietuvos kunigaikštis. Labai originali sakykla — ant erelio sparnų pastatyta taurė. Kairėje kabo amžinoji lemplė. Šv. Kazimiero koplyčia turėjo atskirą nuo katedros ančiną lemplę.

KUN DR. P. GAIDOS PAMINKLAS
ARKIVYSK. T. MATULIONIUI

(atkelta iš 2 psl.)

Matulionis susitiko su latvių vyskupu Sloskanu, su kuriuo jam teko drauge kalėti.

1934 rudenį Matulionis išvyko į Jung. Valstybes, kviečiamas Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės ir Lietuvių Katalikų Federacijos. Čia jis prabuvo pusantų metų, lankydamas lietuvių parapijas ir įvairias įstaigas. Anot kun. Gaidos, tai buvusi tikra apaštalo kelionė. Vyskupas keliavo iš vietos į vietą, stengdamasis susipažinti su Amerikos lietuvių gyvenimu ir stiprinamas savo tautiečių religinį bei tautinį sąmoningumą, drauge ir skatinamas melstis už religijos laisvę Sovietų Sąjungoje ir neužmiršti savo tėvynės Lietuvos.

Kaišadorių vyskupas Grįžęs Lietuvon, Matulionis daugiausia talkino Kauno arkivyskupijai, rūpinosi Amžinos Švč. Sakramento adoracijos seselį benediktinių bažnyčioje įsteigimu. Dar buvo nuvykęs į Šv. Žemę. 1940 m. pradžioje paskirtas vyriausiu Lietuvos kariuomenės kapelionu. Tas pareigas neilgai ėjo. Sovietams okupavus Lietuvą, visi kapelionai tuoj pašalinti iš kariuomenės, mokyklų, ligoninių.

Naciams pakeitus sovietinę okupaciją, sielovados rūpesčiai tęsėsi.

Mirus Kaišadorių vyskupijos pirmam vyskupu Juozapui Kukutai, daugelio akys nukrypo į Matulionį, kaip galimą naują tos vyskupijos ganytoją. Sulaukęs popiežiaus paskyrimo, Matulionis 1943 balandžio 20 sudėjo Kaune priesaiką, kaip naujas Kaišadorių vyskupas. Jo ingresas į Kaišadorių katedrą įvyko tų metų gegužės 21. Ten jis vyko nenoromis, nes vis dar galvojo apie grįžimą į savo pirmą vyskupiją Rusijoje.

Nelengvos buvo sąlygos vadovauti vyskupijai naciams siaučiant krašte. Labai greit Matulioniu teko protestuoti prieš vokiečių karių įsibrovimą į Žiezmarų bažnyčią ir prieš pagrobimą šventoriuje keliasdešimt jaunuolių. Keršydami už šį protestą, naciai, nedrįsę liesti vyskupo, buvusio bolševikų kankinio, savo pyktį išliejo suimdami prel. Bernardą Suziedelį.

1943 rugšėjo mėn. Matulionis kreipėsi į tikinčiuosius, kviesdamas melstis, kad, karui pasibaigus, "lietuviai vėl rastųsi Vakarų Europos kultūringų tautų žinioje, kaip laisva ir nepriklausoma tauta". Rūpinosi amžinojo eucharistinio kongreso suruošimu, kovojo su girtuokliavimo plitimu, sielojosi jaunimo išlikimui dorovingai sveiku. Karo frontams keičiantis, Matulionis įsakė savo kunigams liktis su žmonėmis. Pasi-

traukti leido tik tiems, kuriems grėstų pavojus, ir tai tik su vyskupo leidimu. Kaip autorius Gaida pažymi, iš Kaišadorių vyskupijos vakarus 1944 rudenį pasitraukė tik penki kunigai.

Vėl raudonųjų kalėjime Sugrįžę Lietuvon sovietiniai pareigūnai nepaliko ramybės nei vysk. Matulionio, nei kitų vyskupų. Tikintiesiems dvasinis patarnavimas smarkiai varžytas, o iš vyskupų reikalauja įvairaus nuolaidžiavimo. Norėta, kad vyskupai ganytojišku laišku pasmerktų partizanus. Vyskupams buvo draudžiama susirinkti.

Pagalium 1946 vasario 21 leista jiems susirinkti į konferenciją, bet pakeliui į ją buvo suimtas vysk. V. Borisevičius. Konferencija priėmė vyskupų raštą, bet valdžia neleido jo skelbti, nes jis parašytas ne pagal jos norus. Laiškas, anot režimo pareigūno Gailevičiaus, buvęs antisovietinis... Vyskupai nepalikti ramybės.

1946 gruodžio 18 vysk. T. Matulionis suimtas kartu su generaliniu vikaru prel. J. Labuku. 1947 m. pradžioje suimti arkivysk. M. Reinyš ir vysk. Pr. Ramanauskas.

Vilniaus kalėjime vysk. Matulionis išlaikytas iki 1947 lapkričio 19. Iš ten jis išsiųstas į Oršą, pagal Ypatingos tarybos Maskvoje įsakymą — septyneriems metams kalėjimo. Oršos ir kituose kalėjimuose vysk. Matulionis išlaikytas iki 1956 gegužės 6. Taigi grįžo į savo vyskupiją beveik po dešimties metų kalėjimo.

Birštone ir Šeduvoje Grįžusiam vyskupu neleista apsigyventi Kaišadoryse, savo vyskupijos centre. Turėjo pasitenkinti kukliu kambariu Birštone klebonijoje.

Vadovavo vyskupijai, kiek palięsi sveikata ir valdžios varžtai leido. Rūpinosi ir savo įpėdiniu, nes buvo pasiekęs per 80 metų amžiaus. Gavęs Vatikano raštą, leidžiantį jam net privačiai konsekruoti kun. V. Sladkevičių vyskupu, vysk. Matulionis pranešė valdžios pareigūnui (Rugieniui), kurs pareiškė, kad "tas paskyrimas neturi būti vykdomas". Vysk. Matulionis apsisprendė įvykdyti Šv. Tėvo valią. Jis konsekravo vyskupu kun. V. Sladkevičių Birštone savo private koplytėlėje. Tai įvyko 1957 Kaledų naktį.

Nuo to laiko valdžia vėl pradėjo vysk. Matulioniu daryti sunkesnius varžymus. 1958 spalio 17 jis prievarta išvežtas į Šeduvą.

Nors ir laikomas už savo vyskupijos ribų, vysk. Matulionis už mėnesio dar galėjo paskelbti Blaivybės metus, atsiųsdamas ganytojinį laišką savo vyskupijos kunigams.

Valdžia neleido ir vysk. V. Sladkevičiui eiti vyskupijos valdytojo pareigų. Per trumpą laiką keitėsi vyskupijos valdymas. Valdžia norėjo panaikinti atskirą Kaišadorių vyskupijos tvarkymą.

Paskiriamas arkivyskupu Vysk. T. Matulionis paskutines gyvenimo dienas leido Šeduvoje, artimai bendradarbiaudamas su savo senu pažįstamu kun. A. Pranckiečiu. Mišias aukodavo tik savo kambarėlyje. 1962 vasario 9, minėdamas savo vyskupystės 33 metų sukaktį, Matulionis gavo Vatikano telegramą, pranešančią, kad Šv. Tėvas pakėlė jį į arkivyskupu.

Telegramoje buvo pasakyta, kad Šv. Tėvas suteikia arkivyskupo asmeninį titulą už pagirtiną tvirtumą, tiek metų einant

Gerojo Ganytojo pareigas. Kaip rašo kun. Gaida, Šv. Tėvo motas "buvo ne įprastinės garbės pareikimas, bet įvertinimas asmens, kurs visą savo gyvenimą paaukojo apaštališkajai misijai."

Ir Šeduvoje izoliuotai gyvenančio Matulionio komunistiniai pareigūnai nepaliko ramybės. Jau devyniasdešimtuosius amžiaus metus eidamas, 1962 rugpjūčio 18 susilaukė "svečio" — saugumiečio, atvykusio padaryti kratos. Krėtė nuo pietų iki pavakario, o kiti gatvėje dežūravo, kad niekas pas arkivyskupų neuzėitų.

Mirė besimeldamas Arkivysk. T. Matulionis mirė 1962 rugpjūčio 20, apie vidurdienį, praėjus dviem dienom po kratos... Mirė labai ramiai, nei kiek nesuvaltojęs. Rankos pasilikto sudėtos, kaip buvo meldęsis.

Valdžia reikalavo palaidoti velionį Šeduvoje, tačiau po įvairių pastangų sutiko, kad būtų palaidotas Kaišadorių katedroje, tik uždraudė viešai skelbti laidotuvių laiką. Tačiau katedra buvo pilna žmonių. Kunigų atvyko per 100.

Rašydamas apie atsisveikinimo pamaldas Kaišadorių katedroje, kun. Gaida pažymi: "Visi dalyviai — kunigai ir pasauliečiai — susikaupė, giliai išgyvendami atsisveikimo su savo arkivyskupu, kurs tarsi zvaigždė horizonte visiem spinduliavo, kartu primindamas, kad nieko nėra kilnesnio ir vertingesnio, kaip ištvirti ištikimybės Aukščiausiajam, nepaisant aplinkybių!"

Kun. dr. Prano Gaidos veikalas — sauni 370 puslapių knyga, kuri turėtų pasklisti kiek galima plačiau. Autorius panaudojo istoriko kun. dr. Juozo Stakausko surinktą bibliografinę medžiagą net iš paties arkivyskupo archyvo, arkivyskupo susirašinėjimą, įvairių asmenų pasisakymus, Amerikos lietuvių laikraščių straipsnius. Žodžiu, sutelktai visi prienami šaltiniai apie vieną įdomiausių Lietuvos Katalikų Bažnyčios asmenybių.

Kun. Gaida patraukliai savo užsklandoje apibūdina garbingą jį arkivyskupą, kankinį ir tremtinį. Štai pora dmesį pagauančių sakinių: "Jo žmogišką silpnumą ir kartu dvasinę didybę išryškino faktas, kad jam teko nuolat stovėti grasinančio, persekiojančio ir naikinančio kolektyvinio milžino akivaizdoje. Nekartą jis jautėsi esąs Dovdo vaidmenyje, kurio rankose tebuvo menka kilpinė, kai tuo tarpu priešingose pozicijoje stovėjo Galijotas su visa savo brutalia jėga."

Anot kun. Gaidos, arkivysk. T. Matulionis drąsos tamauti nenustoj. Jis tarnavo žmonėms klierikaudamas, vikaraudamas, klebonaudamas, kalėjimuose, būdamas vyskupu... Jis stengėsi būti paslaugus, net ir kentėdamas. Autorius pažymi, kad arkivysk. Teofilijus Matulionis, žvelgiant grynai žmogiškais akimis, gali atrodyti, mirė tartum nugalėtas... Turėjo mirti savo tėvynėje kaip tremtinys, tačiau, sako Gaida, iš tikrųjų Matulionis dvasiniame gyvenime buvo švyturys, "kurio spinduliai pasiekia mases per išstisus šimtmečius".

Pranas Gaida, NEMARUS MIRTINGASIS — ARKIVYSKUPAS TEOFILIUS MATULIONIS. Roma. 1961. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija.

j.b.l.

SŪDUVOS LEIDINIAI

A. Bendorius — LIETUVOS GEOGRAFIJA. Kaina 3 dol.

Kun. J. Burkaus — TERESĖ NAUMANAITĖ. Kaina 3 dol.

Tėsininko Pr. Sulo — KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI. Kaina 3 dol. Su testamentine forma (angly kalba) 3.50 dol.

Šias knygas galima gauti "Garso" administracijoje: P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 15703.

Vasario 16 New Yorko miesto burmistras priėmė lietuvių delegaciją ir įteikė proklamaciją. Iš k. Herbert Richman, burmistro asistentas, Peter Wytenus, Walter Ward, miesto tarybos narys, aktorė Ann Jillian - Jūratė Nausėdaitė, miesto burmistras E. Koch, Alto pirmininkas Alfonsas Marcelynas, Helen Kulber, Genovaite Meilūnienė, vaikai — Arvydas ir Dainius Remežai ir Paulius Budraitis. Nuotr. L. Tamotaičio

LIETUVIŲ ŠVENTĖ AMERIKOS SOSTINĖJE Reportažas iš Washingtono

Jau daugiau negu trejus metus išgyvenęs Washingtono, gali drąsiai teigti, kad pats gvyviausias lietuviškos veiklos mėnuo čia yra vasaris su Lietuvos nepriklausomybės švente.

Kiekvienais metais iš valstybės sekretoriaus Washingtono mes, lietuviai, lygiai kaip latviai ir estai, Nepriklausomybės šventės proga susilaukiam sveikinimo-pareiškimų, atsiunčiamo Lietuvos atstovui Washingtono. Šiais metais valstybės sekretoriaus A. Haigo pareiškimas buvo tvirtesnis negu ankstesnieji.

Vasario mėnesį kasdien išleidžiamuose kongreso įrašuose esti pilna senatorių ir kongresmanų pareiškimų Lietuvos nepriklausomybės šventės proga. Visi tie pareiškimai išplaukia iš oficialių šios šalies piliečių rinkimų ar administracijos skirtų pareiškimų. Jau ilgametė tradicija, kad Lietuvos nepriklausomybės šventė specialiai paminima JAV senate ir atstovų rūmuose. Šiemet atstovų rūmai Lietuvos nepriklausomybės šventę turėjo paminėti vasario 17. Tačiau iš anksto nebuvo numatyta, kad tuo metu švenčiamas Washingtono gimtadienis ir dėl to nemažai kongresmanų yra išvažinėję. Tad šiemet minėjimas

buvo nukeltas į vasario 23.

Artimiausią Vasario 16-ajai sekmadienį sostinės Sv. Mato katedroj, kur į mišias susirenka daug amerikiečių ir kitų tautybių žmonių, už Lietuvą būna aukojamos mišios ir pasakomas specialus pamokslas. Taip ir šiemet sekmadienį, vasario 14, Sv. Mato katedroj vyko atitinkamos pamaldos su atitinkamu pamokslu. Aukojimo procesijoj ėjo tautiniai drabužiais pasipuošę lietuvių atžalynas. Buvo giedamas ir Lietuvos himnas.

Popietėj LB Washingtono apylinkės valdyba Latvių centre Rockvillės priemiesty surengė specialų Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą, kur originaliomis mintimis atautą kalbą pasakė svečias iš Californijos Juozas Kojelis. Meninę dalį atliko svečiai dainininkai iš Argentinos: Z. Valadkaičė-de Lopez ir A. Slančiauskas. Jiem akomponavo čikagietis M. Drunga. Tai buvo vienas iš originaliųjų minėjimų, kartu savitas ir tuo, kad jo programą atliko svečiai iš Argentinos, Los Angeles ir Chicago.

Vasario 16-osios popietėj Amerikos Balso lietuvių tarybos įstajog šventės proga įvyko trumpas tradicinis pobūvis, ku-

riame dalyvavo AB Europos divizijos viršininkas J. Dixon, jo pavaduotojas, latvių ir estų tarybų štabo nariai, keli administracijos pareigūnai, taip pat svečiai solistai iš Argentinos su savo akompanatorium M. Drunga. Svečiai sveikino lietuvių tarybos viršininką A. Petrutį ir jo štabo narius, tą dieną pradėjusius 32-uosius radijo transliacijų į Lietuvą metus per valdžios išlaikomą Amerikos Balsą.

Vakare Lietuvos pasiuntinybės rūmuose vyko tradicinis Lietuvos atstovo Washingtono dr. Stasio Bačkio ir jo žmonos rengtas priėmimas diplomatom, amerikiečiam pareigūnam ir Washingtono lietuviškų organizacijų pirmininkam. Prie pasiuntinybės rūmų plevėsuojant Lietuvos vėliavai, atėjus nustaityti valandai, vienas po kito rinkosi kviestieji svečiai. Juos priėmė durų pasitiko skautiška uniforma pasipuošę JAV kariuomenės majoras Algis Garsys ir pasiuntinybės tartininkas Cezaris Surdokas, o antrame pasiuntinybės rūmų aukšte visus svečius oficialiai pasitiko Lietuvos atstovas su žmona.

Nors iš vidaus matyti sutrūkinėjusios pasiuntinybės rūmų sienos ir tuo pačiu ženkliai, kad kuo greičiausiai rūmams, statytiems 1909, reikalingas kapitalinis remontas, tačiau, į juos įžengęs, jautiesi esąs miniatiūrinėje nepriklausomoje Lietuvos respublikoj. O svečių svetelių tą lietingą vakarą Lietuvos nepriklausomybės šventės proga pasveikinti Lietuvos atstovo dr. S. Bačkio ir jo žmonos Onos susirinko apie 120. Viename iš svečių priėmimo kambarių tiesėsi ilgas stalas, apkrautas maistu, o besisukiojį patarnautojai siūlė gėrimus. Tokia jau yra tradicija. Lietuvos atstovas su žmona metų būvyje kviečiami į įvairius priėmimus kitų šalių ambasadoje, Baltuosiuose Rūmuose, valstybės departamente ir kitur. Todėl kartą metuose tenka ir pas save pasikviesti kitus. Tai daroma istorinę Vasario 16-ąją. Kai kas iš lietuvių gal ir užsigauna, kad nebūna pakviesti. Tačiau tie priėmimai pagrįdę rengiami amerikiečiam pareigūnam, užsienio diplomatom. Kadangi

šiuo metu Washingtono ir apylinkėse gyvena gal apie 200 lietuvių, todėl visi toli gražu pasiuntinybės rūmuose nesutilptų. Tad ir apsiribojama kviešti tik lietuviškų organizacijų pirmininkus ir spaudos atstovus.

Šiemet priėmimo Lietuvos pasiuntinybėj dalyvavo prezidento Reagano specialus padėjėjas ryšiam su amerikiečių visuomene, lietuvių kilmės Jack Burgess. Ypač gausiai buvo atstovaujamas valstybės departamentas. Dalyvavo valstybės sekretoriaus pavaduotojas žmogaus teisių reikalams Elliot Abrams, viešai taręs įdomų ir drąsinantį žodį, taip pat ir vienas jo pavaduotojų — Peter Sarros su žmona, valstybės departamento Rytų Europos skyriaus direktoriaus John Davis su žmona ir eilė kitų pareigūnų. Atsilankė ir Vatikano apaštališkasis delegatas arkivyskupas Pio Laghi, Kamerūno ambasadorius, Latvijos atstovas dr. Dinbergs su žmona, ukrainiečių kongreso pirmininkas prof. Lev. Dobrianky, kelių amerikiečių laikraščių atstovai, kelių senatorių ir kongresmanų štabo nariai (daugumas senatorių ir kongresmanų buvo išvažinėję).

Iš lietuvių tarpo dalyvavo Vliko vicepirmininkai dr. K. Jurgėla ir inž. L. Grinius, PLB atstovas A. Gureckas, JAV LB atstovas V. Nakas, Altos atstovas dr. J. Genys, Amerikos Balso lietuvių skyriaus viršininkas A. Petrutis, Ateitininkų federacijos vad. J. Laučka, LB Washingtono apylinkės pirmininkė S. Kondratienė, buvęs Santaros-Sviesos pirm. dr. Vengris ir kiti. Specialius sveikinimus raštu Lietuvos atstovui atsiuntė PLB pirmininkas V. Kamantas, Lietuvių respublikonų federacijos pirm. A. Milūnas, Lietuvių Moterų Klubų federacijos pirmininkė M. Noreikienė ir kiti.

Iki šiol Lietuvos pasiuntinybės rūmų Washingtono remontui įvairių lietuvių organizacijų ir paskirų asmenų jau yra suaukota apie 45,000 dol. Tai graži suma, bet toli gražu dar nepakankama. Kadangi naujos aukos ateina beveik kiekvieną dieną, reikia tikėtis, kad iki pavasario gal bus priartėta prie 100,000 dol. sumos. O ilgai delsti su remontu nebegalima, jei norima dar ilgam laikui išlaikyti Washingtono tą miniatiūrinį nepriklausomos Lietuvos kampelį, kuriame sukaupta tiek daug istorinių suvenyrų, mažai dar istorikams žinomos dokumentacijos iš nepriklausomos Lietuvos ir vėlesnių laikų, taip pat lietuvių dailininkų paveikslų ir kitų vertybių.

VL. R.

Mielas Tautieti, drauskis LK Susivienijime

LKS yra tvirta, saugi lietuvių fraternalinės apdraudos organizacija. Turtas siekia 3 milijonus dolerių.

Turi moderniškus apdraudos planus pilnamečiams ir jaunamečiams:

- 20 metų mokėjimo — 20 Year Payment Life
- 20 metų taupymo — 20 Year Endowment
- Taupymo iki 65 metų — Endowment at Age 65
- Mokėjimo iki 85 metų — Life Paid up at 85 (tik pilnamečiams).

Susivienijimas turi ir priedinius draudimus už mažus mokescius. Aplikantai nuo 16 iki 40 metų, nuo \$500.00 iki \$2000.00 apdraudai priimami be medikalines egzaminacijos — sveikatos patikrinimo.

Susidomėję apsidraudimu Lietuvių K. Susivienijime, kreipkitės į jūsų kolonijoj gyvuojančios kuopos sekretorių, arba į Susivienijimo centrą išpildant žemiau paduotą kuponą.

LITHUANIAN C. ALLIANCE
P. O. Box 32 (71-73 So. Washington St.)
Wilkes-Barre, Pa. 18703

Esu susidomėjęs apsidraudimu Liet. Kat. Susivienijime

Vardas, pavardė

Adresas

(Zip Code)

Jeigu norėtum priklausyti jūsų kolonijoj gyvuojančios Susivienijimo kuopon, centras pasiųs šį kuponą kuopos sekretoriui, kuris asmeniškai atliks suteiks paaiškinimų, patarimų ir atliks reikalingus formalumus. Malonėkte atsakyti: (taip ar ne).
Jeigu norėsite įrašyti centrinėn kuopon, tada ir narysėte mokescius siųskite tiesiog į centrą. Malonėkite atsakyti: (taip ar ne).

Nauja lietuviškų valgių receptų knyga

LITHUANIAN COOKERY

Anglų kalba paruošė agronomė Izabelė Sinkevičiūtė

Su plastikiniu aplanku; 316 puslapių. Puiki knyga lietuviškų valgių mėgėjoms ir šauni dovana draugėms amerikietėms.
Kaina 8 doleriai

Užsakymus siųsti: "Garsas", P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

BOARD OF DIRECTORS

Spiritual Advisor: Rev. Msgr. John Balkūnas, P.A., 555 68th Avenue, St. Petersburg Beach, Fla. 33706. Home — 813: 367-2523.

President: Thomas E. Mack, Esq., 11 West Union Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 472-3880. Office 717: 823-1131.

Vice-President: Joseph B. Laučka, 9610 Singleton Drive, Bethesda, Md. 20817. Home — 301: 530-5631.

Secretary: Frank J. Katilus, 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna. 18508. Home — 717: 342-3619.

Treasurer: Mrs. Leocadia Donarovich, 37 Eldon Avenue, Lansdowne, Penna. 19050. Home — 215: 626-2409. Office 215: 645-4100.

Trustees: George F. Sadauckas, 119 S. Rebecca Avenue, Scranton, Penna. 18504. Home — 717: 344-0429. Office 717: 348-3808.

Mrs. Rosalie Kizis, 134 Church Street, Pittston, Penna. 18640. Home — 717: 654-4271.

Medical Examiner: Joseph A. Stankaitis, M.D., 124 Croydan Road, Rochester, N.Y. 14610. Home — 716: 288-0604. Office 716: 263-6320.

Directors: Mrs. Albina Poska, 6606 S. Washtenaw Avenue, Chicago, Ill. 60629. Home — 312: 434-2374.

Leonard Pallis, 352 West Main Street, Plymouth, Penna. 18651. Home — 717: 779-1977. Office 717: 826-6440.

Leonard Mikelonis, 2934 Grendon Lane, Baltimore, Md. 21234. Home — 301: 665-2218.

Executive Director: Charles A. Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Office 717: 823-8876; 829-2406.

Garsas Editor: Rev. Cornelius Bučmys, O.F.M., 341 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207. Office — 212: 827-1352.

CONSTITUTIONAL COMMITTEES

Benevolent Committee: Mrs. Patricia Mack, Heatherhill, Bear Creek, Penna. 18602. Home — 717: 472-3880.

Mrs. Joan Baranosky, 106 W. Brady Street, West Wyoming, Penna. 18644. Home — 717: 693-1795.

Mrs. Gene Kudirka, 341 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207. Home — 212: 235-0724.

Press & Information: Mrs. Regina Pikunas, 8761 W. Outer Drive, Detroit, Mich. 48219. Home — 313: 532-2109.

Albin A. Apton, 275 Empire Boulevard, Rochester, N.Y. 14609. Home — 716: 482-8571.

Dr. Leonard J. Simutis, 3551 W. 98th Street, Evergreen Park, Ill. 60642. Home — 312: 425-5494.

Constitution & By-Laws: Gerard Pallis, R.D. 3, Tunkhannock, Penna. 18657. Home — 717: 836-1266.

Stasys Lukoševičius, Sr., 1935 W. 7th Street, Woodhaven, N.Y. 11223. Home — 212: 849-6083.

Mrs. Frances Katilus, 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna. 18508. Home — 717: 342-3619.

Judicial, Grievances & Appeals: Mrs. Mary Kozerski, 35 Hilldale Avenue, Plains, Penna. 18705. Home — 717: 823-8468.

Sylvester Kossa, 93 Russell Street, Edwardsville, Penna. 18704. Home — 717: 287-8554.

Charles Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Office 717: 823-8876; 829-2406.

Youth Committee: Jonas R. Kuprys, 1806 S. 49th Court, Cicero, Ill. 60650. Home — 312: 863-0935.

David Donar, 37 Eldon Avenue, Lansdowne, Penna. 19050. Home — 215: 626-2409.

Mrs. Audrone Elvikis, 2951 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629. Home — (unpublished number).

INSTITUTAS, TYRINĖJAS LIETUVOS BAŽNYČIOS DABARTINĘ PADĖTĮ

Sveicarijoj veikiantis institutas "Glaube in der Zweiten Welt" (Tikėjimas antrajame pasauly) atlieka labai svarbų vaidmenį, informuojant vokiškai kalbančias tautas apie Lietuvos Bažnyčios ir jos tikinčiųjų dabartinę padėtį. Kiekviename instituto leidžiamo biuletenio numery yra pateikiama žinių apie Lietuvą, daugiausia remiantis Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos spausdinama dokumentine medžiaga. Institutas buvo įsteigtas 1972 metais, katalikų ir evangelikų iniciatyva. Jam nuo pat įsisteigimo vadovauja evangelikų kunigas Eugen Voss.

Turėdamas tikslą tyrinėti tikinčiųjų padėtį komunistų valdomuose kraštuose ir apie ją pastoviai informuoti Vakarų pasaulio visuomenę, ypač vokiškai kalbančiuose kraštuose, institutas spausdina specialias studijas ir leidžia informacijų biuletenį vokiečių kalba.

Pasirodžius Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai, institutas pats pirmasis pradėjo skelbti vokiškai kalbančiai visuomenei Kronikoj spausdinamas žinias apie Lietuvos tikinčiųjų persekiojimą, jų vedamą kovą už religines laisvės ir kitų pagrindinių žmogaus teisių apsaugojimą. Vėliau institutas pradėjo spausdinti atskirus leidinius su dokumentine medžiaga apie

Lietuvą, taip pat Lietuvos pagrindinio leidinio istisus vertimus į vokiečių kalbą.

1978 buvo išleistas Aušros penkto numerio istisas vertimas, 1980 — studija "Taip gyvena Lietuvos katalikai", 1981 — dviejuose sąsiuvinuose platesnės apimties kita studija "Katalikai Sovietų Sąjungoj". Vienas iš sąsiuvinų beveik visas buvo skirtas Lietuvos Katalikų Bažnyčiai, dokumentinę medžiagą pailiustruojant gausiomis nuotraukomis iš dabartinio religinio gyvenimo Lietuvoj.

Instituto "Glaube in der Zweiten Welt" direktorius kun. Eugen Voss spaudai duotame pasikalbėjime iškelė ekumeninį-tarpkonfesinį krikščionių bendradarbiavimą, informuojant plačius visuomenės sluoksnius apie tikinčiųjų Sovietų Sąjungoj ir jos valdomuose kraštuose patiriamas skriaudas. Krikščionių kančios pačioj Sovietų Sąjungoj pastarųjų 60-ties metų laikotarpy, pažymėjo jis, ir tikinčiųjų persekiojimas kituose Centro bei Rytų Europos kraštuose nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos iki šių dienų įtikino visų konfesijų krikščionis, jog prieš kovą už ateizmą tegaliama atsilaikyti tik suglaustomis visų tikinčiųjų gretomis. Tuo būdu yra drauge patarnaujama ir visų krikščionių vienybės reikalui. (K.L.)

GARSAS • Lithuanian U.S. Alliance of America

English Section

DOCUMENTS OF THE LITHUANIAN FREEDOM LEAGUE

The Lithuanian Freedom League (Lietuvos Laisvės Lyga) was established in Vilnius, on June 14-15, 1978, according to the underground journal AUŠRA (The Dawn), No. 12, August 1978. In a declaration published on that occasion the League stated that the restoration of independent Lithuania was its ultimate goal. Three additional documents of the League have been received recently. They are contained in Nos. 17 (August 1979) and 18 (October 1979) of AUŠRA, which have reached the West after considerable delay. No new information of the League's activity has been received after 1979. Excerpts and summaries of the three documents are presented below.

MORAL ULTIMATUM TO THE USSR GOVERNMENT

... The USSR aggression against the Baltic States and its collaboration with Hitler's Germany in the preparation for World War Two demonstrates that both these States were guided by an identical imperialist ideology, which can be called Nazism... The leading circles of the Russian empire and a large portion of the Russian nation were suffering from this Nazi-type disease... Tsarist Russia was accurately called "a prison of nations", characterized by... oppression, persecution, exploitation, isolation from world culture... The Bolshevik counter-revolution not only tried to restore the slave empire, but set out to globalize it... In 1918 they sent divisions of their Western Army to enslave the Lithuanian nation... But their army was beaten in battle... The Peace Treaty between Lithuania and Russia, signed on July 12, 1920... turned out to have been signed by the Soviet Union in bad faith... The aggression against the independence of Lithuania continued through subversion... Russian bolshevism turned out to be the same Russian Nazism, only with a different mask — instead of the old tsarist mask it is wearing the new veil of superficial Marxist-Leninist ideology".

The Ultimatum goes on to say that, as regards the securing of fundamental rights to its citizens, independent Lithuania was one of the leading countries of the world. Its citizens were able to leave their country and to return to it freely. Economic slavery and coercive exploitation, which is typical for the Soviet system, did not exist. Lithuania made an impressive material and cultural progress during the 22 years of its independence.

The tsarist and Hitlerite imperialism was based on naked, primitive aggression, while the bolsheviks supplemented it with psychological aggression, aimed at morally disarming the opponent. The Hitler-Stalin Pact in 1939 again underscored the substantial similarity of the Nazi and Soviet systems. The ultimatum then describes in detail the Soviet aggression against Lithuania in 1940 and the forcible incorporation of Lithuania into the USSR.

"Your aggression against the Baltic nations and the Polish nation was incomparably more cruel than the aggression of Hitler's Germany against the nations of Western Europe", the ultimatum states. "Since the very first days of the occupation of the Baltic nations you have employed a systematic

policy of genocide". The ultimatum describes Soviet terror, mass deportations and russification. "Lithuanians have been subjected to economic discrimination, which does not exist anywhere else in Europe... Lithuania has become an economic colony of Russia... All spheres of culture are chained by dogmatic Marxist-Leninist ideology". Religious believers are subjected to discrimination.

Describing the Lithuanian "new class", the ultimatum says that access to leading positions is limited to "careerists without any principles, obedient servants of Moscow". To assure their loyalty, they are rewarded with "exceptional living standards, which are based on a legitimized robbing of the people: special stores, special sovkhoses, special houses of rest, special hospitals, special tailor shops, etc."

The ultimatum charges the USSR with fuelling a "feverish armaments race", whose burden falls on the shoulders of the "enslaved nations" and intensifies the "exploitation and discrimination of the working people". All this is done "in the name of the Third World War, which you are preparing, and which... must make the world 'revolution' — the global slavery of red nazism — possible". Therefore "it is not surprising that you disregard the obligations you have assumed under the Helsinki agreements".

"We want to see each Russian as a good neighbor, a cultured individual free of Nazi-like strivings, and not an occupier-enslaver who deserves hate", the ultimatum continues. "We don't intend to accept the status of slaves, and the unpunished robbery by Russian Nazis in our own home".

The Lithuanian Freedom League challenges the Soviet Government to make public all the documents of the Hitler-Stalin "conspiracy", to apologize to all the nations they have wronged, to restore Lithuania's independence, and to liquidate the entire system of "colonial oppression". Soviet refusal to agree to these demands will demonstrate that the Soviet Government wants to continue profiting from the Hitler-Stalin conspiracy.

"We are addressing you, Marxists-Leninists, in the same way you have addressed us 39 years ago from a position of power. The difference is that you based yourselves on brutal physical force, while we rely on moral strength... In this regard, we are incomparably stronger than you..."

The Lithuanian Freedom League

APPEAL TO RUSSIANS LIVING IN LITHUANIA (Abbreviated)

Throughout their history, Lithuanians have been noted for their tolerance. In contrast, the history of Russia shows unceasing cruel persecution of dissidents and non-conformists. Lithuania's colonization with Russians began in 1794, after Suvorov's defeat of the Lithuanian-Polish revolt. The Russian imperial policy sought the assimilation of the non-Russian nations. In independent Lithuania, the Russian minority enjoyed a generous autonomy. But they repaid this by serving the occupation regime and helping it exterminate and deport thousands of Lithuanians. The appeal mentions the following grievances:

A. When the Red Army occupied Lithuania on June 15, 1940, the local Russians formed the core of the new occupation administration;

B. When the Red Army returned to Lithuania in 1944, many local Russians joined the so-called *istrebiteli* (destroyers), or "people's defenders", who fought the Lithuanian guerillas.

C. The Russians also formed the majority of the ca. 15,000 "armed Party and Soviet activists", who flooded Lithuania after the second occupation in 1944.

At present, there are some 300,000 Russian colonists in Lithuania (including russified Ukrainians and Byelorussians). They constitute a tool of Russian imperialism, which aids in the denationalization of Lithuania.

The appeal lists the specific ways in which the Russian "colonist" population is harmful to Lithuania:

1. The Kremlin leaders are seeking gradually to enlarge the Russian minority in Lithuania until it reaches one half of the country's population. This segment would then have the formal right to demand a voice and to vote for a "merger" with Russia, in case there is a political change in the Soviet Union.

2. The Russian colonists are used as helpers in the psychological brainwashing of Lithuanians, who are then expected to accept the Moscow rule voluntarily. Russian mentality and Russian traditions are imposed on collectives, in which Lithuanians today represent a minority. An atmosphere of loyalty to the system of occupation is created with the help of Russian colonists.

3. The Russian colonists are averse to learning the Lithuanian language and compel others to speak Russian in various offices. At the Tashkent conference (1979) plans were formulated to reduce the rights of the Lithuanian language only as a means of communication. The Russian colonists are slated to play an important role in the execution of this plan as teachers of the Russian language and disseminators of Russian literature.

4. The Russians alone are allowed to enjoy the constitutional right of teaching their children in their native language. Some 200,000 Lithuanians in East Prussia (the so-called Kaliningrad region), Latvia and Siberia do not have a single Lithuanian

Governor Dick Thornburgh recently signed a proclamation designating February 16 as Lithuanian Independence Day in the Commonwealth. Seated at the table with the Governor are Joseph Yazalinas, President of Council 146 of the Knights of Lithuania (left) and Louis Skeparnis, Executive Director of the Governor's Heritage Affairs Advisory Commission. Standing from left to right are Bernice Mickatavage, Marge Yezalinas, Charles Bojanic, GHAAAC Chairman and Serbian Commissioner, Anne Pancharis, and Annie Morgalis.

PROCLAMATION OF THE GOVERNOR OF PENNSYLVANIA

The people of Lithuania have long demonstrated their deep pride in their heritage and their fervent desire for freedom.

Located on the inland area south of the Baltic Sea, Lithuania has often been subjected to brutal attacks from neighboring forces, leading to the foreign occupation of the small country and the oppression of its brave people. Fueled by the need to be free, the Lithuanian people declared their independence on February 16, 1918, adopting a democratic parliamentary constitution and enacting broad land reforms to modernize their economy. Although the republic was later annexed by the Soviet Union, people of Lithuanian descent around the world celebrate Lithuanian Independence Day each year in memory

of those who fought to free the country from the bonds of tyranny and to promote their pride in their unique cultural heritage.

As we join with the thousands of Pennsylvanians of Lithuanian descent in celebrating the 64th anniversary of this day of independence, it is important that we realize that there are many individuals throughout the world who are struggling for their own dignity and for the basic human rights they so justly deserve. It is also vital that we remember all the men and women who came from around the world to share our nation's freedom and, through a commitment to a common goal, helped to build the land and the life we cherish.

In recognition of the thousands of Lithuanian citizens who

sacrificed their lives in the cause of liberty, I, Dick Thornburgh, Governor of the Commonwealth of Pennsylvania, do hereby proclaim February 16, 1982 as LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY in Pennsylvania. I urge all citizens to realize the many contributions Lithuanian-Americans have made to the Commonwealth and to join with them in hoping that one day freedom will prevail for all people throughout the world.

GIVEN under my hand and the Seal of the Governor, at the City of Harrisburg, this eighth day of February in the year of our Lord one thousand nine hundred and eighty-two, and of the Commonwealth the two hundred and sixth.

Dick Thornburgh
Governor

school at their disposal. But whenever Russians settle in the Lithuanian countryside, their first demand is for (Russian) schools to educate their children. Special Russian classes are being established in many Lithuanian schools. This is a factor in promoting mixed marriages, whose children may speak Lithuanian, but in most cases absorb the Russian mentality and become totally indifferent towards the Lithuanian nation.

5. The Russian colonists are weakening the physical potential of the Lithuanian nation. Demobilized Russian soldiers and officers are the first to be provided with apartments. The same privilege is enjoyed by "highly qualified specialists" who come from Russia. Their children have easier access to universities. Because of the housing shortage and insufficient kindergartens, Lithuanian newlyweds are compelled to limit their number of children. This has been a factor in the decline of the natural increase of population in Lithuania.

6. Although we do not consider our nation superior to the Russian nation, under the present conditions certain segments of the Russian colonists demoralize our nation. The immigrants are as a rule people of a low moral profile, motivated by material gain, not excluding the criminal element.

7. The Russian colonists, many of whom come from the Siberian vastness, bring a lack of respect for nature. The devastated woods of our suburbs is their handiwork. Once they get into the leading position, the colonists recklessly decimate Lithuania's forests, pollute the waters, etc.

8. Russian immigrants occupy the so-called "command positions" in Lithuania. They have taken almost complete control of the railroads, of the war

industry, and of the system of communications. Under the pretext of job shortage, Lithuanian experts are sent to work (and to become denationalized) to the "brotherly republics".

9. The raw materials brought from Russia to Lithuania are processed by Russian colonists. (Most of the industrial workers in the Vilnius region are Russians.) The processed goods make their way back to Russia. The economic damage is obvious. But it is compensated by political profit — an idea is being nurtured in Lithuanian minds that if Lithuania became independent, all Lithuanian industries would stop without Russian raw materials.

The Lithuanian people see and understand the harm inflicted by the Russian colonists.

CATHOLICS IN SOVIET-OCCUPIED LITHUANIA

Catholics in Soviet-Occupied Lithuania: Faith under Persecution is a new book in English about the Catholic Church in Lithuania. Published by AID TO THE CHURCH IN NEED, this translation by Vita Matusaitis from an original French journal tells the story of the religious resistance in Lithuania today, with good background material on history of the growth of the Catholic Church in Lithuania. 120 pages long, the book is filled with illustrations, maps and statistics which show the changes which have taken place in Catholic Lithuania since 1940. The most powerful section is the "Church in Lithuania Today" which uses eyewitness reports from the *Chronicle of the Catholic Church in Lithuania* and other sources. Each page reminds the reader of the day to day struggle faced by

This fosters anti-Russian attitudes, especially among young people. In the event of international or internal cataclysms, such attitudes may lead to excesses against Russians living in Lithuania, despite the inherently peaceful nature of the Lithuanian people.

Motivated by our humanitarian principles, we invite all the Russians who live in Lithuania to leave our country. We also advise them to try to realize what role they are playing in Lithuania. (The foreign radios broadcasting in Russian to the Soviet Union are asked to broadcast this appeal.)

The National Council
of the Lithuanian
Freedom League

June 15, 1979

believers in Lithuania today, whether a bishop or a schoolchild. American readers will find the new material on Vytautas Skuodis, the Chicago-born prisoner of conscience of particular interest. *Catholics in Soviet-Occupied Lithuania*, published in soft-cover, is available from Lithuanian Catholic Religious Aid, 341 Highland Blvd., Brooklyn NY 11207. Price: \$2.00 per copy.

— Pianistė Esther Yellin (Estera Elinaitė) is Izraelio su koncertais lankėsi Paryžiuje, Vienoje, Hamburge ir Olandijoje. E. Elinaitė yra žydų kilmės kaunietė, kuri vokiečių su šeima buvo uždaryta Kauno gete. Ją ir kitus keturis vaikus išgelbėjo savo vienuolyne paslėpusios sesėslelės vienuolės. Pokary E. Elinaitė baigė Vilniaus konservatoriją.

THE USSR CONSTITUTION — AS SEEN BY A CITIZEN

A point-by-point analysis of the Soviet Constitution was published in the Lithuanian underground journal *Perspektyvos* (Perspectives, No. 21, 1980). Excerpts follow.

1. The right to secede freely from the USSR (article 72)

"How can a nation take advantage of the right freely to secede from the USSR, if that nation has been deprived of the most elementary rights: the freedoms of expression, press and assembly. Any kind of propaganda in favor of secession is treated by the (Soviet) laws as anti-state activity, which is incompatible with article 50 of the Constitution... The 'right' of the Union republics to freely secede from the USSR has been clearly demonstrated by the 1968 events in Czechoslovakia. A socialist State, which was not even juridically part of the USSR, was not allowed the freedom to create democratic socialism in its own land and was cruelly punished for that experiment..."

2. Each citizen of a Union republic is a citizen of the USSR (article 33)

"... Soviet citizenship obligates the people to become patient calves — to listen to propaganda lies and to carry out the Party and State instructions even if they contradict human conscience and elementary norms of humaneness".

3. Equal rights for women (article 35)

"... Throughout more than 60 years of its existence, the Soviet system has not made an effort to improve the women's everyday living conditions. After working seven hours, women have to stand in line for hours to buy a pair of shoes, a more decent dress, or to provide their families with the most basic food items (which are as a rule unavailable)... As a rule, women are given lower-paid jobs".

4. Citizens of the USSR have the right to work (article 40)

"... Getting a job presents no difficulties in the Soviet Union... watchmen, loaders, sweepers and other manual laborers are always needed. But landing a job to fit one's requirements or specialty is more difficult here than in a capitalist country. Personal contacts, bribes or a Communist Party membership card are required to accomplish this".

5. USSR citizens have the right to health care (article 42)

"... Despite the low pay (110-120 rubles a month for physicians), the medical profession is... very popular... This is because no other profession provides such easy opportunities for extra income... To be treated by a specialist or to get into a better hospital... 'gifts' from fifty to a thousand rubles are required... Patients who refuse to engage in bribery have to be satisfied with inferior conditions... Our 'classless' society does have citizens who enjoy free medical care in the full sense of that word, without any 'underhand deals' or 'gifts'. High party or State officials are treated in special clinics and hospitals, which have the most modern imported equipment and top specialists..."

6. USSR citizens have the right to free education (article 45)

"... There are many closed institutes — e.g. nuclear physics, rocket technology, special military academies, etc. — which are off-limits to Lithuanians, Estonians, Latvians, Jews and other national minorities. Even personal contacts and bribes are useless here... The main duty of each teacher is to

educate the young people in the communist spirit, i.e., to inculcate in them love to the 'elder brothers', the Russians, by falsifying the facts of Lithuania's history, by denigrating the national culture, and by promoting the atheist world view. The teacher is directly engaged in hypocrisy and deceit... When the student faces reality, he perceives a huge gap between life and what the school has taught him. Yet he is powerless to resist, because that would constitute anti-State activity... As for free education and medicine, the average worker in the Soviet Union... is paid six to ten times less than the 'mercilessly exploited' workers of the capitalist countries... Thus, in return for the so-called services... each Soviet citizen must work for a pittance all his life."

7. USSR citizens have the right to rest (article 41) and to a living space (article 43).

"... What is the meaning of rest for old people in the Soviet Union? Some get... personal and special pensions from 150 to one thousand or more rubles a month, while others — the working people who create all the material goods — must be satisfied with a beggar's share of 30 to 120 rubles... sufficient for demi-starvation... A Soviet citizen's family, consisting of six persons, may aspire to a three, four room apartment at best.

8. USSR citizens are guaranteed the freedom of conscience (article 52)

"... What kind of guarantee is this... if priests are sent to prison for teaching catechism to children, or if religious teachers are dismissed from work?... What about the open interference of atheistic State officials in Church affairs and into the activities of the Theological Seminary?"

9. Elections provide the opportunity for the masses to participate in the State's political and economic life (article 95)

"... The election propaganda... emphasizes our economic gains in the inter-election period... and the horrible decline of the living standards among the U.S. and Western German workers... This makes a worker feel... like a fool whose misery is publicly mocked... The electoral list contains the exact number of candidates that is needed for election — not one more. The voter does not need to elect anyone, but merely to vote... This election resembles in many ways a well-produced theatre show... Almost all the citizens regard the elections as a propaganda action, and not as a procedure for choosing State government organs and... One of the reasons why voters 'actively' participate in elections is fear... The voters know that the security organs continue watching the elections, as in Stalin's times... Furthermore, the average voter thinks: 'Why should I abstain from the election — I won't change the situation and will merely get into trouble. The result will be the same anyway — 99 plus percent...' This comedy costs hundreds of millions of rubles to the people.

"Our press describes the U.S. Congress as being composed of various factory owners, bankers, landowners, in short, enemies of the working people. Besides, the U.S. President and his government have to face an open and large opposition in the Congress... Is it not strange that this 'anti-popular' government is rather stable, without special security organs and censorship. The government allows its citizens to criticize its policies through the radio

and television. The government and the Congress are so sure of their position that they do not launch any reprisals against demonstrations and strikes. Meanwhile, the Soviet government and party, which have to deal with an opposition of less than one percent, are frightened of free expression, criticism and strikes. In the Soviet Union, such actions are treated as coun-

terrevolutionary and people who initiate them are punished by prison, labor camps, and even executed".

CONCLUSION: "The task of the (Soviet) State and government... is clear: to stay in power at any price. For this one needs the security organs, a powerful army, the election comedy, and, to hoodwink the people, the new Constitution!"

LETTERS FROM LITHUANIAN "PRISONERS OF CONSCIENCE"

The following excerpts from recent letters of Lithuanian political prisoners were taken from the underground journal "The Chronicle of the Catholic Church in Lithuania" (No. 49, Sept. 9, 1981).

Iešmantas, Pečeliūnas, Skuodis (sentenced December 22, 1980, to six, six and seven years respectively, in strict regime camps).

"We received harsh punishment for having loved our Fatherland Lithuania, for desiring freedom for our nation, and for refusing to become traitors to the Lithuanian nation, or its enemies' slaves. Yet our conscience is clear, because the enemy has been unable to break our will... We do not know if we shall return to our Homeland. But we face our future calmly and with strength. We ourselves are divided by some of our views and convictions: one of us is a socialist, another — a democrat, the third — a humanist; two of us are practicing Catholics, one — an agnostic. However, all three of us are united by ideas for which we sacrificed our freedom. Now we have been even more united by our common destiny.

"From the gloomy prison cellar we send our thanks, our most sincere greetings and we pray for God's blessings to all of those who remember us with a kind word. We hope that our sacrifice for our country will nourish a flame that will not be extinguished by life's trivia". (From a letter from the Pskov prison, January 17, 1981)

Vytautas Skuodis

"My suffering is sweet and the road of sacrifice is easy, because I know the meaning, which I hold infinitely more dear than my own life... A newcomer has arrived from Latvia, his name is Dainis. We are almost of the same age; he is an engineer and a painter, a disciple of Sumis (?)". (From a letter of July 11, 1981)

Anastas Janulis (sentenced to 3.5 years in strict regime camps)

"... Someone who lives with God, realizes that everything in this world is relative: happiness and unhappiness, joy and suffering, even freedom and bondage, health and illness... Youth, I wish you Faith, Hope and Charity..." (From an undated letter to a high school student)

Julius Sasnauskas (recently completed his 1.5 years prison terms and is now in internal exile)

"I have shaken off the dust of prison from my shoes and have become an exile. A special guard (as they called themselves) — two soldiers and an officer — accompanied me from Vilnius. Once on the plane they handcuffed me... but were too late in covering my hands with a newspaper. The people were curious... and teased my guards... I arrived in 'Parabel'... I live in a dormitory at the town's edge. I cannot go anywhere without the (camp) commander's permission..."

"... The newspaper *Tiesa* published the checkist (secret police. Ed.) versions of my final statement in court. My plea for clemency (to be more accurate,

its ending) requires no comment. (The official press in Lithuania put a great emphasis on Sasnauskas' alleged partial confession and "plea for clemency". Ed.) Except for that final page, they could squeeze nothing more out of me. They 'cut out' two sentences from the ending of the photocopy that was published in *Tiesa*. Of course, that writing was nonsense. Following the trial the behavior of Česnavičius (KGB agent) suggested that they were considering cancelling my term of exile. Later, when I got involved in a few arguments... their position changed. They stopped 'educating' me and, in return for freedom, they demanded not only a second plea for clemency, but even "detailed information and surrender..." (From a letter, July 26, 1981)

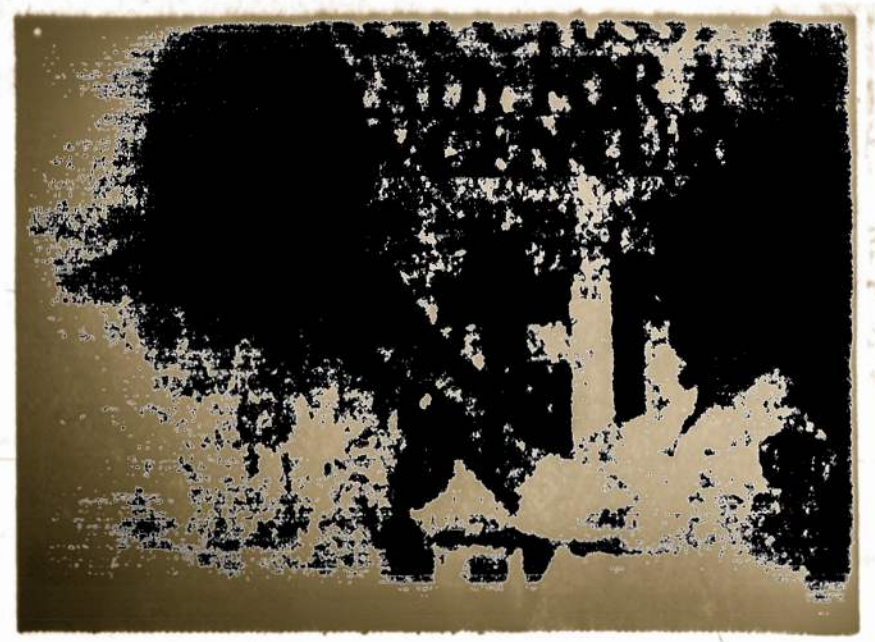
Vladas Lapienis

Released on July 3, 1981. This "fighter for the freedom of religion... returned physically exhausted, but spiritually strong". (Lapienis, 75, was sentenced in July, 1977, for "slandering the Soviet Union").

Povilas Buzas

Released on July 30, 1981. (He spent one-and-a-half years in a strict regime camp for multiplying religious underground periodicals).

Viktoras Petkus (a member of the Lithuanian Helsinki Group,

Bernard Yanalis of Pittston, was presented with a pin by Mary Ann Rubin, RN, signifying he has donated eight gallons of blood. The presentation was made at Tobyhanna Army Depot, where Yanalis is employed. He is one of the military installation's top donors. The depot is recognized for having one of the best blood campaigns in the nation.

sentenced in 1977 to three years in prison, seven years in strict-regime camps, and five years in internal exile for expressing his views):

"... The minimal necessities of normal life acquire maximum importance here... One wants to go on brushing one's teeth, but where can one get tooth-powder?... Such a seemingly trivial thing as toilet soap is a luxury here that is difficult to get; I have not had it for four months..."

"I was very interested how the (Soviet) press would mark the (400th) anniversary of the University of Vilnius..." The forty-six Soviet magazines accessible in the camp have not written a single word about the anniversary, except for a few critical remarks in the magazine *Voprosy jazykoznanije* (Questions of Linguistics, No. 3, 1979).

"You can write to me in Russian, because a letter in Lithuanian must cover a distance that is three times longer..."

(Letter from Čistopol, July 1, 1979, *Aušra, The Dawn*, No. 25, December 1980)

LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL INFORMATION

Lithuanian Independence Day in the House of Representatives

The commemoration of the 64th anniversary of Lithuanian Independence Day in the House of Representatives took place on February 23rd, 1982. The Rev. Victor Rimšelis, Provincial of the Marian Fathers, was invited to offer the opening prayer. The main speaker was Congressman Frank Annunzio, sponsor of the commemoration, who said:

"Sixty-four years ago, on February 16, 1918, when the Lithuanians regained their independence at the conclusion of World War I, they began rebuilding their devastated country, reestablished democratic institutions there, and did all that they could to protect and safeguard their newly won freedom. The Lithuanians are an industrious and proud people and at long last they began enjoying the rewards of their own efforts and the feeling of security that comes from having the right of self-determination and having a democratic form of government.

"However, Lithuania was invaded by Stalin's Red Army and the courageous Lithuanians were once again robbed of their hard won freedom. Those who resisted were tragically executed or were deported under inhuman conditions to slave labor camps in Siberia.

"Our Nation has never recognized the forced and brutal incorporation of Lithuania into the Soviet Union".

Then Congressman Annunzio called attention to the letter sent

to Brezhnev, signed by many Congressmen, requesting that American born Vytautas Skuodis would be released from confinement.

Congressman F. Annunzio ended his speech:

"On behalf of thousands of Lithuanian Americans residing in my own 11th District, in Chicago, and across our Nation, I commend the great courage of the Lithuanian people in resisting the oppression and tyranny of Soviet domination, and I join my colleagues in expressing the hope that the Lithuanian nation will soon be successful in regaining its independence."

Up until the 23rd day of February, inclusive, 53 Congressmen have raised their voices for the freedom of Lithuania.

United States Senate for the Freedom of Lithuania

Upon request of the Lithuanian American Council the U.S. Senate every year commemorates the anniversary of the Declaration of Independence of Lithuania. Senator Charles H. Percy has been graciously organizing this commemoration for many years. He was also the main speaker on February 23, 1982, when this commemoration took place. Among other things, he stated:

"I rise today as I do each year at this time to bring attention to the anniversary of Lithuanian Independence. This year is the 64th annual commemoration of the establishment of the Lithuanian republic in 1918. We remember the constitution it adopted in 1922 which guaranteed for the people of Lithuania freedom of speech,

assembly and religion. And we do not forget the cruel seizure of Lithuania by Soviet troops in 1940, and the forcible incorporation of Lithuania into the Soviet Union.

"I speak on the floor of the Senate as a voice for many thousands of Lithuanian Americans who love America, cherish the communities they have built here, and treasure the freedom they enjoy. Lithuanian Americans have put forth their best efforts to remind the world of the tragedy of the Baltic peoples who are denied basic human rights under Soviet rule.

"We speak today so that those who usurped Lithuania's sovereignty in 1940, and those who continue to deny freedom to Lithuania, Latvia and Estonia, will be obliged to hear us. I take pride in the stand of our nation which refuses to recognize the illegal incorporation by force of arms of the Baltic States. President Reagan and Secretary of State Haig have reaffirmed this policy.

"We should note again the special trauma endured by Vytautas Skuodis, Viktoras Petkus and Balyš Gajauskas. On September 22 of last year the Senate agreed without dissent to Senate Resolution 198 which supports continuing efforts of the Administration to protest the imprisonment of Skuodis and calls directly on the Soviets to release him from prison. Skuodis is an American citizen baptized in Chicago's Our Lady of Vilna Church and, as an American by birth, his imprisonment is especially offensive. Both Vytautas Skuodis and Viktoras Petkus were members of the Lithuanian Helsinki Monitoring Group, on which the Soviets have cracked down so hard. Balyš Gajauskas was found guilty by the Soviets of aiding present and former political prisoners and their families. We pray for all those who have been sentenced to internal exile, prison, labor camp or psychiatric institution for having the courage of their convictions.

"The imprisonment of political prisoners in the Soviet Union and the Baltic States, represent a profound failure of Soviet style communism. A government afraid of self-expression is to be pitied as well as condemned. The stronger force in the end is the inspiring legacy of the Lithuanian people who persevere in their religious and cultural heritage and tradition against great odds. I pay tribute today to their continuing vigil of hope, and add my own fervent prayer that their legitimate aspirations will one day be realized, that liberty will triumph in the end, and that the people of the Baltic States will be free."

Eight Senators joined Senator Percy up to February 23rd, inclusive, with their speeches for Lithuanian freedom.

TO THE XXXIV GENERAL ASSEMBLY, SESSION OF THE UNITED NATIONS ORGANIZATION

Special Committee, Investigating the Implementation of the "Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Nations"

The dictionary definition of the word "occupation" is "seizure of foreign territory by military force, striving to satisfy some kind of claim".

Impelled by its imperialist policies and striving to enslave as many nations as possible, the communist government of the USSR signed on August 23 and September 28, 1939, documents sealing a secret conspiracy with Hitler's Germany, and occupied Lithuania, Latvia and Estonia in the middle of June, 1940. Ever since then, the people of these countries have been carrying... the yoke of colonialism, which was imposed on them by foreigners.

Ever since, the... USSR Government has communicated with the resistance forces, which are seeking to restore the sovereignty and independence of the Lithuanian nation, in a single voice — the voice of a most cruel and very well armed robber, who has broken into somebody else's house.

The Lithuanian Freedom League, an underground organization that strives to abolish the colonial status and to restore Lithuania's independence, is ready to liquidate the present abnormal situation in a peaceful and humane manner.

Therefore, it sent to the USSR Government a Moral Ultimatum, requesting that in the span of 90 hours... it publish in the official press the documents of the Hitler-Stalin conspiracy, which are still being concealed, to apologize to the Lithuanian nation for the wrongs inflicted on it, and to promise to repair the damages Lithuania has suffered.

By honoring this request the present USSR Government would have given notice that it condemns the criminal secret treaties... with Hitler's Germany, that it has renounced a policy fit for savages, and that it agrees to conduct negotiations with representatives of the Lithuanian nation about the signing of a peace treaty, and that it is determined to honor such important documents as "The Declaration on Granting Independence to Colonial Countries and Nations", "The International Pact on Economic, Social and Cultural Rights", "The International Pact on Civic and Political Rights", "The Final Act of the Helsinki Agreements", and "The Declaration of the Warsaw Treaty States", signed on November 23, 1978, in Moscow, which urges all the states and nations of Europe and

of the entire world "to liquidate with utmost speed the last remnants of colonialism, to make an end to the policy of neo-colonialist exploitation, which is the main source of underdevelopment, and to uproot national and racial oppression".

The above-mentioned Declaration states that, "Nations of all continents have the inalienable right to live in peace, independence and freedom".

However, the USSR Government has refused to... honor the requests outlined in the Moral Ultimatum. By this refusal it has shown that it remains wedded to the colonialist genocidal policy... and that it disregards the principles outlined

in the above-mentioned documents...

We appeal to you for help to the Lithuanian, Latvian and Estonian nations in their struggle to liberate themselves from colonial slavery. Therefore we ask you to take all the necessary steps to assure the full and the speediest possible implementation of the Declaration on the Granting of Independence to countries and nations under colonial rule.

Enclosure: Moral Ultimatum to the USSR Government.

Lithuanian Freedom League

Vilnius, August 23, 1979

The Holy Name Society of St. Mary's Annunciation Church, Kingston, met and elected officers for the coming year. Shown above from left: Andrew Smith, president; Ernest Kuchinkas, vice president; Rev. Joseph J. Lasky, moderator; Leonard Martin, treasurer; Andrew Victor, secretary.

HAPPY ANNIVERSARY TO MR. & MRS. KALSON

Mr. and Mrs. Peter M. Kalson, 303 Mayock St., Wilkes-Barre, celebrated their 25th wedding anniversary on Feb. 16.

The couple was married Feb. 16, 1957, in St. Francis RC Church by the late Rev. Anthony Ezerskis. Their attendants were Mr. Mrs. Victor Kalson, Kenmore, N.Y.

Mrs. Kalson is the former Barbara Harkins, daughter of

the late Nestor and Ada Harkins, Kingston. Mr. Kalson is the son of Mrs. Lottie Ogin and the late Peter Kalson Sr. Mr. Kalson is employed by the Pennsylvania Gas and Water Company as a serviceman.

The couple has three children: Michael and Mark, Wilkes-Barre, and Mrs. John Gist, Rapid City, S.D.

PETROSKY RETIRES AFTER 37 YEARS OF SERVICE

The retirement of Frank J. Petrosky, assistant vicepresident of Pennsylvania Gas and Water Company, after a career which spanned 36 years, was announced by J. Glenn Gooch, president and chief executive officer of the utility.

Elected to corporate officer status in 1973, Petrosky has been in charge of public relations activities for the past nine years.

"Of course, after 36 years, I have mixed emotions," the 64-year-old Petrosky remarked yesterday. "But I'm looking forward to it. We have family in Boston and Louisville and we'll get a chance to travel."

Petrosky was the utility's general sales manager during the period 1954-1973, a decade which saw the utility gain record growth in residential heating customers and in natural gas sales to commercial and industrial customers. From 1961 to 1964, he was manager of residential sales.

Petrosky joined PG&W in 1946 after serving with the U.S. Air Force in World War II. His first position was an inspector in the Spring Brook Water Division of the company. In 1951, he transferred to the sales department as a retail appliance salesman, advancing to the position of sales manager for the Wilkes Barre Division in 1955.

Petrosky's main observation, after 36 years of service, is the growth he has seen within PG&W.

"When I started in 1946, all we had was the water division," he noted. "We purchased the gas division in the 1950s and have been growing ever since."

Petrosky has been involved in civic and community affairs over the years. He has been active in United Way Campaigns and has served on a number of Committees of the Wilkes-Barre Chamber of Commerce and the Scranton Chamber of Commerce. He is a member of the Board of Directors of Catholic Social Services, a Vice President and member of the Board of Pennsylvania Association for the Blind, and a member of the Board of St. Mary's Villa, Elmhurst. He is a past president of Wilkes Barre Lions Club. He is a member of the American Gas Association and Pennsylvania Gas Association, in which he played an active role on the Public Relations Committee. He also is a member of the Air Force Association; the American Legion; Disabled American Veterans; Disabled Officers Association; and The Retired Officers

Frank J. Petrosky

Association. A former member of the Scranton Club, he is presently a member of Westmoreland Club.

Petrosky attended Plymouth High School and is a graduate of Pennsylvania State University, Wilkes-Barre Campus, with an associate degree in Business Administration.

Prior to World War II, he enlisted as a private in Pennsylvania National Guard and later was accepted as a candidate for flight training with the Army Air Force. Upon completion of training in 1943, he received his Wings as a Fighter Pilot and was commissioned Second Lieutenant. He was assigned to the Eighth Air Force in England where he served as a P-38 Pilot with the 364th Fighter Group and was promoted to First Lieutenant. He has a total length of service of five years in World War II.

Petrosky is married to the former Helen Yarish, Hanover Township. They resided in Mountaintop for many years and recently moved to Ten East South Street apartments, Wilkes-Barre. The couple has two sons, Patrick, a wholesale food broker in Louisville, Kentucky; and Thomas, an auditor with G.T.E. Corporation, Boston, Mass. The Petroskys have three grandchildren.

On Petrosky's retirement, President J. Glenn Gooch issued the following statement: "Frank is well known throughout the operating region, and has been an asset to the company and especially to me personally, due to his close relationship with the public officials and members of the media."

LITHUANIAN UNIT NAMES OFFICERS

George F. Sadauckas recently was elected to his ninth consecutive term as president of the Lithuanian Beneficial Association, 1810 Jackson St.

Sadauckas, who is serving his 27th year as an officer in the association, is employed by the Pennsylvania Gas and Water Co., as its northern division marketing representative. He is the secretary-treasurer of Lodge 155, Trustee of Lithuanian Catholic Alliance St. Michael's Lithuanian Church; past commander of the Catholic War Veterans; president of St. Michael's Church Holy Name

Society; president of the Lithuanian Bowling League; and has served as chairman of the Lackawanna United Way, major employees section.

A veteran of World War II, Sadauckas is a member of the Taurus Club, the Keyser Valley Social Club, the Lithuanian Political Club and Scranton Elk's Lodge 123.

The Association founded in 1895, will have the following additional officers for 1982: Bernard Rakauskas, vice president; Joseph Stine, secretary; Charles Gedman Jr., treasurer; John Lozinger, financial secretary; William Peffer and Nick Walligunda, auditors; and William Moran, accountant.

OBITUARIES

Mrs. Pauline Stokas

Mrs. Pauline Stokas, 205 Trayer St., Exeter, died February 8 in Nesbitt Memorial Hospital where she had been a patient the last week.

The former Pauline Maslauskas, she was born in Lithuania and came to this country as a child, settling in Exeter with her parents, the late Peter and Victoria Matalonis Maslauskas. Prior to retiring, Mrs. Stokas was employed by Newark Dress Co., Wilkes-Barre. She was a member of St. Casimir's Church, Pittston, and its Altar and Rosary Society.

Surviving are a daughter, Mrs. Leo Smith, with whom she resided; sons, Joseph, West Wyoming; John, Exeter; six grandchildren; two great-grandchildren; sisters, Mrs. Adele Brooks, and Mrs. Roy Rowlands, both of Exeter.

Buried February 12 with a Mass of Christian Burial in St. Casimir's Church. Interment in the parish cemetery, Pittston. Christian Wake Service conducted February 11 by the Altar and Rosary Society of St. Casimir's.

Mrs. Stokas was a member of LCA Lodge 57, Exeter, Pa.

Mary Sarakauskas

Mrs. Mary Sarakauskas, 101 Gordon Ave., Carbondale, died February 17 in Ellen Memorial Nursing Home after an illness. Her husband, Julius, died in 1971.

Born in Lithuania, daughter of the late John and Mary Verbyla, she was a member of St. Rose of Lima Church, Carbondale.

Surviving are three sons, Frank P. Sara, Phoenix, Ariz.; Ray V. Sara, Olmstead, Ohio; Jay Sara, Carbondale; a brother, Albinas Verbyla, Florida.

Buried February 22 with a Mass of Christian Burial in St. Rose of Lima Church. Interment, St. Anthony's Cemetery, Forest City.

Mrs. Sarakauskas was a member of LCA Lodge 140, Carbondale.

Cassie P. Yankus

Cassie (Kazé) P. Yankus passed away in Dallas on December 23, 1981. She was a member of the Lithuanian Catholic Alliance, and held a paid-up policy.

She came to the United States in the middle of the early 1900s. Her maiden name was Kobeckis, her mother's name being Mary and father's name Peter. In 1916 she married Matthew F. Yankus and lived in Ansonia, Conn.

She is survived by four daughters: Sophie Raino of Ansonia, Conn.; Emma Bernard of Dallas, Tex.; Frances Marlin of Weston, Conn.; and Alice Stinebaugh of Dallas, Tex. There are seven grandchildren and two great-grandchildren.

Buried December 26, 1981 with a Mass of Christian Burial in St. Anthony's Church in Ansonia, Conn., with Father Raymond Yuskas officiating. Interment in Mt. St. Peter's Cemetery, Derby.

LCA MEMBER'S DEATHS

Paulina Šestokienė — Lodge 57 — 205 Trayer Street, Exeter, Pa. 18643. Died: February 8, 1982. Buried: February 12, 1982 St. Casimir's Cemetery, Pittston, Pa.

Jonas Gaizutis — Lodge 222 — 7259 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629. Died: December 25, 1981.

Kazimiera Jakutiene-Jakutis — Lodge 52 — 22 Longwood Drive, Methuen, Mass. 01844. Died: February 7, 1982. Buried: February 10, 1982 Elmwood Cemetery, Methuen, Mass.

Ona Paukstaitienė-Paukštis — Lodge 24 — RD No. 2, Box 2920, Pottsville, Pa. 17901. Died: February 15, 1982.

Mary Sarakauskas — Lodge 140 — 101 Gordon Ave., Carbondale, Pa. 18407. Died: February 17, 1982. Buried: February 22, 1982 St. Anthony's Cemetery, Forest City, Pa.

APRIL NUPTIALS PLANNED

Mr. and Mrs. Charles M. Zarecki, 12 Delaware Ave., West Pittston, announced the engagement of their daughter Mary Kyle Eve, to Alan George Ridley Bell, son of Professor and Mrs. Maurice E. Bell, 1008 Glenn Circle, State College.

Miss Zarecki is a graduate of St. Ann's Academy and was graduated Cum Laude from Marymount on the Hudson College, Tarrytown, N.Y., with a bachelor of arts degree in English and Drama. She received a master of fine arts degree from George Washington University, Washington, D.C.

Mr. Bell is a graduate of State College Area High School and was graduated Cum Laude with a bachelor of arts degree in Physics from Kenyan College, Gambier Ohio. He received his master of science degree from Pennsylvania State University in Geophysics.

An April wedding is planned. The Zarecki Family belongs to LCA Lodge 30.

Mary Kyle Eve Zarecki

Does the interest on your savings account in a bank give you adequate protection against inflation? Probably not. We have a much better solution for your money management.

You are hereby invited to become a member of

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

This is what we have to offer:

1. **9% INTEREST ON REGULAR** "day of deposit to day of withdrawal" passbook savings accounts. (That's 50% better than in most of the banks).
2. **12% INTEREST ON Credit Union Share Certificates** in \$500 units that are especially attractive to small depositors.
3. **HIGHEST CURRENT INTEREST ON MONEY MARKET CERTIFICATES.**
4. **ALL-SAVER CERTIFICATES** with tax free interest.
5. **TAX EXEMPT IRA Accounts.**
6. **\$100,000 INSURANCE** on every account.
7. **CONVENIENT LOANS** to all members at the lowest possible rates.
8. **FINANCIAL ADVICE** to you and your family — free of charge.

The KASA Lithuanian Credit Union in less than 2 years has reached more than 3 million dollars in deposits!

Through advertising, donations and services it helps the Lithuanian community and its individual members.

Come in, write or phone to become a member of KASA LITHUANIAN CREDIT UNION, 88-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-6799.

For your convenience our offices are open every working day from 9 AM till 9 in the evening. Fridays till 6 PM and Saturdays till 5 PM.

WE HOPE TO SEE YOU SOON!

WYOMING KLONIO ŽINIOS

THE LITHUANIAN AMERICAN COMMUNITY CELEBRATES ITS 30TH ANNIVERSARY

LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY OBSERVED

The flag of Lithuania was displayed on the 64th anniversary of the restoration of independence of the country February 16 as four Lithuanian organizations of Luzerne County conducted commemorative services on the lawn of the county courthouse.

Lithuania was annexed by the USSR earlier in this century and various descendants in this country have been waging an untiring effort to once again gain freedom for the millions living under domination of the Soviet government.

Nellie T. Bayoras served as general chairperson for the special program sponsored by the Knights of Lithuania, Council 143, Pittston; Lithuanian Alliance of America, District 7; Lithuanian Catholic Alliance, and the Taurus Club of Luzerne County.

Five resolutions were read during the ceremony by Wilkes-Barre Mayor Thomas V. McLaughlin, County Commissioner Chairman Edward Brominski, Cong. James Nelligan, Charles Liscosky of the Lithuanian Catholic Alliance, and Paul Petrowski of the Taurus Club, the latter resolution issued by Gov. Thornburgh.

Mrs. Bayoras presented remarks. Invocation was offered by Rev. Peter J. Alisauskas, spiritual advisor of the Knights of Lithuania and pastor of St. Casimir's Church, Pittston. Benediction was by Msgr. Anthony Norkunas of Holy Trinity Church, Wilkes-Barre.

The musical program, which included the national anthems of the United States and Lithuania, was under the direction of Prof. Vaclovas Romanas.

Mrs. Bayoras paid special tribute to Wilkes-Barre Councilman Robert Przewdzik, co-coordinator of the program.

Others participating included County Commissioners Frank Crossin Jr. and Frank Trinisewski, Judges Robert J. Hourigan, Bernard C. Brominski, Peter Paul Olasewski, Arthur D. Dalessandro and Chester B. Muroski, Sheriff Frank Jagodinski, Controller Joseph Tirpak, Recorder of Deeds Frank Castellino, Clerk of Courts Eugene Hudak, Treasurer Michael Morreale, District Attorney Robert J. Gillespie, Wilkes-Barre City Councilman Al Boris, Controller Mercedes Leighton, Robert Wilkes, special assistant to the mayor.

The various ethnic organizations were represented by delegations, including Leonard Pallis, Joseph Sukaloski, Jon Timalonis, Ann Challan and Paul Skiptunas. Various courthous employees also were in attendance. Mrs. Bayoras is the president of the Lithuanian Alliance of America,

The 64th anniversary of the restoration of independence to the more than 700-year old Lithuanian State was marked Feb. 16 with a flag raising ceremony at the Luzerne County Courthouse. In conjunction with the anniversary, Wilkes-Barre Mayor Thomas McLaughlin has designated Feb. 16 as Lithuanian Independence Day. Attending the signing of the proclamation Tuesday at City Hall were, seated from the left: Rev. Peter J. Alisauskas, pastor, St. Casimir's Church, Pittston, and spiritual advisor, Knights of Lithuania Council 143, Pittston; Anna Challan, president, Council 143; Mayor McLaughlin and Nellie Bayoras, president, Lithuanian Alliance of America, District 7, and Lithuanian affairs chairman, K. of L. Standing; Joseph Sukaloski, treasurer; Leonardas Pallis, secretary; John Timalonis, financial secretary, and Michael Sendorick, vice president Taurus Club of Luzerne County; Prof. Vaclovas Romanas, Lithuanian Alliance of America, District 7; Charles Liscosky, executive director, Lithuanian Catholic Alliance, and Robert Przewdzik, city council.

BISHOP ENDORSES APPEAL FOR AID TO LITHUANIA OBITUARIES

Scranton. In response to an appeal from Bishop Vincent Brizgys, Auxiliary Bishop of Kaunas in exile, and President of the Lithuanian Catholic Religious Aid organization, Bishop J. Carroll McCormick has directed that a special collection be taken up in all Lithuanian parishes in the diocese at all Masses of Obligation on February 20 and 21.

Monsignor Anthony Norkunas, coordinator for the appeal, said that the "LRCA is the only organization in our nation dedicated entirely to helping Catholics in Soviet-occupied Lithuania."

Lithuania is the largest of the three Baltic States and is comparable in size to the state of West Virginia. Prior to its annexation by the Soviet Union in 1940, there were 1,450 priests; today there are fewer than 700 and their average age is 60. Where once 700 churches flourished now less than 600 are functioning and 95 of these have no priest to serve them. Before 1940 there were 71 Catholic schools and now there are none. Of four seminaries, only one remains and it is fettered by restrictions on both faculty and students.

"The heart of Lithuanian resistance is the Catholic District 7, and chairperson for Lithuanian affairs of the Knights of Lithuania.

Msgr. A. Norkunas

Church," Monsignor Norkunas said, "and the communists use every means possible to break that strong heart."

On March 5, 1981, Pope John Paul II celebrated Mass at the Pontifical Lithuanian College of St. Casimir in observance of its 35th anniversary. In the seminary chapel dedicated to the 'Mother of Mercy' in the Vatican Grottoes, he urged: "Prepare ministers of God. From holy men of deep faith, strong hope and great love, men of God who will bear witness to Christ and the 'Good News,' builders of the Church with their words and with their lives, in joy and in suffering.

"Lent teaches us that it is only through sacrifice that victory is reached. Do everything you can, constantly on behalf of

Ethnic awareness is "in". The time is past when it was fashionable to join the American Melting Pot. The "in" thing today is to learn all out one's ethnic background and let others know about it also. The second generation of ethnic groups had discarded the cultural preoccupation of its parents, but the third generation is trying to rediscover the cultural background neglected by their parents.

When in 1918 on February 16th, a group of Lithuanian patriots proclaimed to the world that their ancient nation was restructured as an independent Republic, Lithuanians in America supported their struggles financially and morally. In the 20 years of freedom from foreign domination the Lithuanian Republic made great strides as an independent nation.

It was a cruel blow to their expectations when, after the second World War, the Lithuanian Republic was incorporated into the Soviet Union, and her leaders and intellectuals were exiled or forced to flee to North and South America, Australia, and other parts of the world. Those who came to the United States joined the parishes and Lithuanian communities in existence since the late 1860's.

The new arrivals, realizing that in unity there is strength, organized a Lithuanian World Community in 1952 in an effort to keep in touch with Lithuanians scattered over other lands. An organization bent on retaining ethnic identity and bringing world attention to Lithuania's present condition, their success is phenomenal.

Along with other Lithuanian organizations they promote Lithuanian folkdances, sing Lithuanian folksongs, share with others their menus and holiday customs, trim Christmas trees with hand-made straw ornaments, present cultural exhibits, and teach the Lithuanian language and history. There is no limit to their activities.

The Lithuanian-American Community, active in the press and radio, and meeting with

priestly and religious vocations.

"I beseech the Blessed Virgin, the mother of Mercy, whom St. Casimir loved so much to protect you all. May the Mother of God intercede for your College and the whole of Catholic Lithuania, which I remember with affection in my prayers every day."

On the evening of his papal election on October 4, 1978, the Holy Father insisted on offering prayers near the tomb of St. Peter in the chapel dedicated to Our Lady of Mercy.

"Your prayers and sacrifices will bring hope to the suffering people of Lithuania," Monsignor Norkunas concluded, "and you will have the personal satisfaction of knowing that you have given your help which will in turn bring many blessings from God."

local and federal government officials, reach their goals more readily. Their members prepare symposiums on human rights, lecture in universities and colleges, invite city officials to participate in ethnic festivals and flag-raising ceremonies.

In the field of education the Lithuanian-American Community, cooperating with other active organizations, offered substantial assistance in the establishment of The Endowed Chair of Lithuanian Studies at the University of Illinois. Interested in teaching the oldest living language of the Indo-European Group, Sister Virginia Vytell of St. Mary's Villa offered language classes at the Albright Memorial Memorial Library. They were continued at St. Joseph's Parochial School and at the University of Scranton, where Sister Aloysius also participated.

Mrs. Regina Petrauskas, librarian at the Forest City High School, plans to share her knowledge of Lithuanian language and culture at the Continuing Education Program of the University of Scranton during the spring semester in March and April. Born in Lithuania, Regina Petrauskas had lived in exile with her parents in Germany. Speaking 5 languages, — Lithuanian, German, Russian, Spanish and English, — she is also knowledgeable on Lithuania's present political condition and Lithuania's

Mrs. Regina Petrauskas of Clark Summit, a refugee from Communist Lithuania, will teach the Lithuanian language at the Continuing Education Program of the University of Scranton during the Spring Semester in March and April.

culture and history. As an active member of the Lithuanian-American Community she has much to offer her students.

Congratulations are due to all the members of the Lithuanian-American Community as they celebrate their 30th anniversary, for their tireless efforts of the past, and best wishes are extended for much success in the years ahead.

Sister Virginia Vytell

"Garse" galima įsigyti šias knygas (Lietuvių ir anglų kalbomis)

Lithuanian Cookery, paruošė Izabelė Sinkevičiūtė. 316 puslapių, didelio formato. Kaina \$8.00

Amerikos Lietuvių Taryba, parašė Leonardas Šimutis. Kaina 3.00

Lietuvių — Anglų Kalbų Žodynas, paruošė B. Piesarskis ir B. Svecevičius. 512 psl., apie 27,000 žodžių. Kaina \$8.00

Anglų — Lietuvių Kalbų Žodynas, paruošė V. Baravykas. Apie 30,000 žodžių ir posakių Kaina \$8.00

Lietuvių kalbos vadovas (Introduction to Modern Lithuanian) Paruošė kalbininkai Leonardas Dambriūnas, Antanas Klimas ir William R. Schmalsteig. Kaina \$10.00

Popular Lithuanian Recipes, lietuviškų valgių mėgėjams Juzės Daužvardienės anglų kalba paruošta knyga. Kaina \$4.00

Vytautas The Great, kan J.B. Končiaus angliškai parašyta istorinė knyga. Kaina \$2.00

Lithuanian Self-Taught, M. Variakojytės - Inkenienės paruoštas rankvedis, prisilaikant Marlborough's sistemos. Kaina \$3.50

Vidudienio Sodai, Bernardo Brazdžionio eilėraščiai. Už šį poezijos rinkinį autorius laimėjo 1958-59 metų kultūros žurnalo "Aidų" literatūros premiją. Viršelio aplanką piešė dail Telesforas Valius. Kaina \$4.00

Amerikos Lietuvių Vardynas, Jungtinių Amerikos Valstybių žinomesnių lietuvių biografinės žinios, su prof. Kazio Pakšto įvadu. 240 psl., kietais viršeliais. Kaina \$4.00

The Forty Years of Darkness, by Juozas Vaišnora, translated by Joseph Boley. Suppression of the Lithuanian Press and how it was regained. Price ... \$2.00

Lithuanians in America, Dr. Antanas Kučas; translated by Joseph Boley \$6.00

The Brothers Domeika, a novel, Liudas Dovydenas; translated by Milton Stark \$6.00

Day of Shame, the truth about the murderous happenings aboard the Cutter Vigilant, during the Russian-American confrontation at Martha's Vineyard. The tragedy of Simas Kudirka, by Algis Rukšėnas \$9.00

Teismas Biržely, dokumentuotai aprašoma Nijolės Sadūnaitės teismas ir kaltinimas. Parašė Jurgis Gliūda. Kaina \$2.00

Simas (The story of Seaman Simas Kudirka), by Jurgis Gliūda. Translated from Lithuanian by Kęstutis Čižiūnas and J. Žemkalis \$5.00

"Garso" Administracija

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.) Wilkes-Barre, Pa. 18703

The Christian Mothers Altar and Rosary Society of St. Casimir's Church, Pittston, gathered for the first meeting of the new year. President Helen Nagy welcomed new members, Mrs. Romaine Ambrozaitis and Mrs. Mary Cooney. Following the meeting, which included initial plans for the spring card party and 50-50 Club scheduled for March 21, the ladies enjoyed the annual tea honoring past presidents. Presiding at the tastefully set table were Mrs. Ann

Gerosky and Mrs. Marian Tribendis. Shown seated are, Mrs. Eleanor Sakalauskas, Mrs. Agatha Abromavaga, secretary, Mrs. Frances Mercincavage, treasurer, Mrs. Helen Sennick, vice president, Rev. Peter Alisauskas, moderator, Mrs. Helen Nagy, president, and past presidents Mrs. Mary Sites, Mrs. Mary Burdette and Mrs. Marian Chepalis. Standing are members of the society.